

Boekenlijst Nederlandse literatuur

Familie

boeken waarin de lotgevallen van een hele familie centraal staan

Russell Artus
(1969)

Een zweem van onvolmaaktheid (2004)

Een familiegeschiedenis met als hoofdpersoon een 21-jarige student uit Tilburg die van puber volwassene wordt.

Abdelkader Benali
(1975)

De langverwachte (2002)

Jonge schrijver van Marokkaanse afkomst. Schreef eerder *Bruiloft aan zee*. Dit boek is een Marokkaanse familieverhaal dat zich vooral afspeelt in Rotterdam. Benali won hiermee de Librisprijs 2003.

Hugo Claus
(1929)

Het verdriet van België (1983)

Een uitvoerige roman van een van de grootste Vlaamse schrijvers. Geeft zowel een beeld van een familie als van een tijdperk: begin 20^e eeuw, twee wereldoorlogen, collaboratie.

A.F.Th. v.d. Heijden
(1952)

Vallende ouders (1983)

Noemt zich nu nog alleen A.F.Th. Dit is het eerste deel van de (semi-) autobiografische serie *De tandeloze tijd* en beschrijft het studentenleven van de uit Geldrop afkomstige hoofdpersoon Albert Egberts in de jaren zeventig van de vorige eeuw.

De gevarendriehoek (1985)

Deel 2 van *De tandeloze tijd*, vernoemd naar een deel van Geldrop, nu de woonwijk Hulst. In dit boek staan de jeugdijaren van Albert Egberts centraal.

Kristien Hemmerechts
(1955)

De tuin der onschuldigen (1999)

In dit boek van deze Vlaamse schrijfster keert actrice Nora met haar twee zussen terug naar het dorp, waar zij vroeger hun zomervakanties doorbrachten. De reis schudt niet alleen herinneringen wakker, maar confronteert Nora ook met het omgangspatroon van de beide zussen.

Judith Koelemeijer
(1967)

Het zwijgen van Maria Zachea (2002)

Twaalf overgebleven broers en zussen uit een groot katholiek gezin verzorgen hun moeder die een hersenbloeding heeft gehad en worden geconfronteerd met hun verleden.

Tom Lanoye
(1958)

Het goddelijk monster (1999)

Vlaams schrijver en performer. Dit is deel 1 van een trilogie (verder nog *Zwarte tranen* en *Boze tongen*) over een corrupte, typisch Vlaamse familie.

Doeschka Meijning
(1947)

100% chemie (2002)

Een familiechroniek, met als hoofdpersonen een moeder die in 1934 van Duitsland naar Nederland kwam en een dochter die haar verleden wil ontrafelen.

- Erwin Mortier
(1965) *Alle dagen samen (2004)*
Vanuit het perspectief van een jongetje van vijf wordt een markante Vlaamse familie beschreven op het moment dat zijn overgrootvader op sterven ligt.
- Nelleke Noordervliet
(1945) *Uit het paradijs (1997)*
Hoofdpersoon wordt gekweld door de herinneringen aan zijn moeder en aan de familie waar hij als kind naartoe gebracht werd: rijke Brusselse rubberfabrikanten bij wie ze niet welkom waren.
- Dimitri Verhulst
(1972) *De helaasheid der dingen (2006)*
Roman in verhaalvorm met een beschrijving van het bizarre leven van de familie Verhulst in het lelijke Vlaamse dorp Reetveerdegem.
- Annejet van der Zijl
(1962) *Sonny Boy (2004)*
De Surinaamse Waldemar (bijna twintig) en de Hollandse Rika (bijna veertig) krijgen samen een kind. Een schande, vindt iedereen. Maar hun liefde houdt stand, al is de tol die ze ervoor betalen hoog.

Kinderen

schrijvers beschrijven de wereld vanuit de ogen van een kind

- Hermine de Graaf
(1951) *Een kaart, niet het gebied (1984)*
Tien verhalen over tienermeisjes die overhoop liggen met hun moeder en met de rest van de wereld.
- De zeevlam (1985)*
Tweede verhalenbundel van deze schrijfster.
- Oek de Jong
(1952) *Opwaaiende zomerjurken (1979)*
Roman geschreven vanuit Edo, eerst als jongetje, later als volwassen man, ook te lezen als ontwikkelingsroman over het ontstaan van een schrijverschap.
- Erwin Mortier
(1965) *Marcel (1999)*
In zijn debuutroman schetst Mortier de worsteling van een Vlaamse familie met haar foute verleden, gezien door de ogen van een tienjarig jongetje dat die verholde geschiedenis stukje bij beetje ontrafelt en uiteindelijk symbolisch begraaft.
- Gerard Reve
(1923-2006) *Werther Nieland (1949)*
Een novelle met als hoofdpersoon de elfjarige Elmer, die angstig en eenzaam is maar in een fantasiewereld leeft waarin hij de absolute macht heeft.
- Helga Ruebsamen
(1934) *Het lied en de waarheid (1997)*
Vanuit het perspectief van een kind (Louise) wordt beschreven hoe een meisje in de jaren dertig vanuit Indië naar Nederland komt en hier dan direct met de oorlog geconfronteerd wordt.

Theo Thijssen
(1879-1943)

Kees de Jongen (1923)

Dit meest bekende boek van de Amsterdamse onderwijzer gaat over een 'gewone' jongen die zijn fantasie gebruikt om zich af te zetten tegen de grauwe buitenwereld en voor het eerst verliefd wordt. Het boek is ooit als toneelstuk opgevoerd en wordt nu verfilmd.

Gerard Walschap
(1898-1998)

Houtekiet (1939)

Een lofzang op een familie die opgroeit in absolute vrijheid en zelfbeschikking zonder de dwang van het christendom.

Op zoek naar je ouders

vroeg of laat wil iedereen weten wie of wat voor iemand zijn vader of zijn moeder was of is

Walter van den Broeck
(1941)

De troonopvolger (1961)

Debuut van deze Vlaamse schrijver: een symbolische ik-roman.

Boudewijn Büch
(1948-2002)

De kleine blonde dood (1985)

Een (semi-)autobiografische roman over schuld (aan de dood van een kind) en over de verwoestende werking van oorlogstrauma's in een vader-zoon relatie.

Hugo Claus
(1929)

Omtrent Deedee (1963)

De jaarlijkse reünie van de familie Heylen in het huis van een priester loopt uit de hand. De priester kan maar moeilijk zijn houding bepalen tussen zijn geloof en het meegaan met de houding van de gasten.

Adriaan van Dis
(1946)

Indische duinen (1994)

Een kind, van Indische afkomst maar opgegroeid in Nederland, rekent af met zijn vader.

Renate Dorrestein
(1954)

Het duister dat ons scheidt (2003)

Over een dyslectisch meisje, een onverwachte moord en een verrassende relatie tussen moeder en kind. Tragisch én humoristisch.

Jessica Durlacher
(1961)

De dochter (2000)

Sabine en Max hebben beiden een vader met een kampverleden, maar wel heel verschillend. Een detective-achtige roman over joodse mensen ('jewtective'), van de dochter van schrijver Gerhard Durlacher en de vrouw van schrijver Leon de Winter.

Anna Enquist
(1945)

Het meesterstuk (1994)

De schrijfster is psychoanalytica en pianiste. In dit familiedrama dat zich afspeelt in Amsterdam in de jaren negentig gaat het dan ook om de psychologische analyse van de relatie tussen ouders en kinderen én om muziek.

Karel Glastra van Loon
(1962-2005)

De passievrucht (1999)

De vader van een 13-jarige zoon ontdekt dat hij al zijn hele leven onvruchtbaar is en gaat op zoek naar de waarheid.

- Maarten 't Hart
(1944)
De aansprekers (1979)
Een autobiografische roman die beschrijft hoe een zoon de dood van zijn vader verwerkt. Speelt zich af in calvinistisch milieu.
- Frans Kellendonk
(1951-1990)
De nietsnut (1979)
Hoe een vader en zoon op elkaar lijken: beiden een 'nietsnut'. Over de zoektocht naar een vermoorde vader.
- Kees van Kooten
(1941)
Koot graaft zich autobio (1979)
Autobiografische schetsen van deze 'alles-kunner'.
- Ischa Meyer
(1943-1995)
Brief aan mijn moeder (1974)
Autobiografische roman in de ik-vorm van een joods jongetje.
- Nelleke Noordervliet
(1945)
De naam van de vader
Roman uit 1993 over Augusta de Wit die in de oorlog geboren is en op zoek gaat naar haar (Duitse) vader. Maar ook het heden, haar relatie met Melchior en het kind dat zij krijgen, speelt een belangrijke rol in dit boek.
- Willem Jan Otten
(1951)
Een man van horen zeggen (1984)
De pianist Gerard Legrand kijkt tien jaar na zijn dood terug in de gedachten van zijn nabestaanden: zijn twee zoons, zijn ex-vrouw, zijn minnares en misschien ook nog een dochtertje van zijn minnares.
- K. Schippers
(1936)
Waar was je nou? (2005)
De hoofdpersoon vindt in het huis van zijn overleden moeder een foto en gaat met zijn zus op een 'fototijdreis'.
- Jan Siebelink
(1938)
Knielen op een bed violen (2005)
De hoofdfiguur gaat op zoek naar de beweegredenen van zijn vader om zich tot de zwartste vorm van het calvinistisch geloof te bekeren en zijn gezin daarvan de dupe te laten worden.
- Annelies Verbeke
(1976)
Reus (2006)
Twee zussen gaan in Australië op zoek naar hun moeder, die twaalf jaar eerder plotseling het ouderlijk huis verliet.
- L.H. Wiener
(1945)
De verering van Quirina T. (2006)
De hoofdpersoon ('alter ego' van de auteur) is op zoek naar de waarheid achter de zelfmoord van zijn vader.
- Leon de Winter
(1954)
Vertraagde roman (1982)
Een jonge schrijver wil een roman schrijven over een diplomaat en reist daartoe alle plaatsen af die in zijn boek zullen voorkomen.
- Jan Wolkers
(1925)
De doodshoofdv�inder (1979)
Dit boek bestaat uit twee parallelle verhalen: de strijd van Paul naar aanleiding van de dood van zijn vader (nu zijn vader dood is, wil hij zijn wraakzucht en rancune samen met zijn vader begraven) en zijn eenzaamheid.

Ouders en kinderen

boeken over de relatie tussen ouders en kinderen, over wat er allemaal fout kan gaan in de opvoeding of over wat er soms ook wel eens goed afloopt

Kader Abdolah
(1954)

Spijkerschrift (2000)

Van oorsprong Iraanse schrijver vertelt in dit boek over zijn doofstomme vader, over zijn opstand tegen het regime van Khomeini en over het banneling zijn tussen twee culturen.

Kees van Beijnum
(1954)

De vrouw die alles had (2002)

Alleenstaande vrouw werkt aan een filmscript over gescheiden ouders die op zoek zijn naar hun dochter. Dan wordt ze ineens geconfronteerd met haar zoon, die op proefverlof is uit de gevangenis.

Mirjam Boelsums
(1955)

Slangen aaien (1998)

Een meisje van 17 is betrokken bij de dood van haar leraar. Ze heeft een hekel aan volwassenen (in haar jeugd heeft zich iets ergs afgespeeld) en ze aait het liefst slangen ...

F. Bordewijk
(1884-1965)

Karakter (1938)

'Klassieker' over de strijd tussen drie sterke en onbuigzame karakters: de vader, de moeder en de zoon.

Jeroen Brouwers
(1940)

Bezonden rood (1981)

Na de dood van zijn moeder denkt de ik-figuur terug aan zijn ervaringen in het Jappenkamp en de invloed daarvan op hun relatie. Een van Brouwers' 'Indische romans'.

Hugo Claus
(1929)

De metsiers (1950)

Typische Claus-motieven in een van zijn eerste boeken: een nog onvolwassen mannelijke hoofdpersoon, een sterke moeder en de afwezigheid van een ideale vader.

Het verdriet van België (1983)

Zie: Familie

Adriaan van Dis
(1946)

Indische duinen (1994)

Zie: Op zoek naar je ouders

Renate Dorrestein
(1954)

Een hart van steen (1998)

Hoe een postnatale depressie een ogenschijnlijk gelukkig gezinsleven volkomen kan vernietigen.

Zonder genade (2001)

Een boek over zinloos geweld en de gevolgen daarvan voor een huwelijk.

Het duister dat ons scheidt (2003)

Zie: Op zoek naar je ouders

Mijn zoon heeft een seksleven en ik lees mijn moeder

Roodkapje voor (2006)

Een vrouw van vijftig is in de overgang: haar zoon wordt verliefd en zij leest haar demente moeder sprookjes voor.

- Willem Elsschot
(1882-1960)
De ontgoocheling (1920)
Voor de rijke sigarenfabrikant De Keizer is het mislukken van de carrière van zijn zoon Kareltje even erg als zijn eigen mislukkingen.
- Anna Enquist
(1945)
Het meesterstuk (1994)
Zie: Op zoek naar je ouders
- Karel Glastra van Loon
(1962-2005)
De passievrucht (1999)
Zie: Op zoek naar je ouders
Lisa's adem (2001)
Lisa is zeventien als zij tijdens een vakantie in Frankrijk spoorloos verdwijnt. De achterblijvers moeten leren leven met vragen waarop zij nooit antwoord zullen krijgen en raken geïsoleerd in hun eigen verdriet. Als een van de vragen echter toch wordt beantwoord, raken de gebeurtenissen in een stroomversnelling.
- Arnon Grunberg
(1971)
Blauwe maandagen (1994)
Min of meer autobiografische roman over de absurditeit van het bestaan, met een cynische kijk op de wereld van volwassenen. Inmiddels in veel talen vertaald.
Tirza (2006)
Psychologische roman over een vader-dochterverhouding, maar ook over desillusie, geweld, seksualiteit en de ontmaskering van de hedendaagse maatschappij. Bekroond met 'De Gouden Uil' en de Libris Literatuurprijs.
- Marnix Gijsen
(1899-1984)
Telemachus in het dorp (1948)
Vlaamse schrijver, nu werkzaam in New York, kijkt terug op zijn jeugd in Vlaanderen.
- Maarten 't Hart
(1944)
De aansprekers (1979)
Zie: Op zoek naar je ouders
- A.F.Th. v.d. Heijden
(1952)
Vallende ouders (1983)
Zie: Familie
- Marek van der Jagt
(1971)
De geschiedenis van mijn kaalheid (2000)
Pseudoniem van Arnon Grunberg. Tragikomisch verhaal van Marek die een te klein geslachtsdeel heeft wat tot vroegtijdige kaalheid leidt, én over leven en dood van zijn moeder.
Gstaad 95/98 (2002)
Alleenstaande moeder trekt met zoon van hotel naar pension, zich bezighoudend met schoonmaken, diefstal en seksuele diensten. Fantasie wordt werkelijkheid, met alle gevolgen van dien.
- Tessa de Loo
(1946)
De zoon uit Spanje (2004)
Vanuit verschillende personages wordt hier het verhaal verteld van een 'verloren zoon' die na dertig jaar terugkeert bij zijn vader, zijn broer en zijn schoonzus.
- Doeschka Meijsing
(1947)
100% chemie (2002)
Zie: Familie
- Nicolien Mizze
(1956)
Toen kwam moeder met een mes (2004)
Ida groeit in een alles behalve doorsnee gezin op. Vooral de dominante en enigszins gestoorde moeder speelt een belangrijke rol. De hoofdpersoon weet met haar kinderlijke fantasie en levenskracht te overleven.

Hans Münsterman
(1947)

De bekoring (2006)

Op de verjaardag van haar zoon verlaat een moeder haar gezin om bij haar minnaar te gaan wonen. Dit boek is een soort vervolg op *Het gelukkige jaar 1940* (2000).

R.J. Peskens
(1909-1987)

Twee vorstinnen en een vorst (1975)

Pseudoniem van uitgever G. van Oorschoot. Een ik-verhaal over een jongen die opgroeit met een fel anarchistische moeder en een zachtaardige vader.

Mijn tante Coleta (1976)

Min of meer een vervolg op *Twee vorstinnen...* De ik-figuur is nu ongeveer 16 jaar en raakt onder de indruk van zijn jonge en aantrekkelijke tante Coleta.

Maria Stahlie
(1955)

De lijfarts (2002)

Een jonge vrouw die zichzelf voortdurend voorhoudt dat ze ellende over anderen afroept, leert een aantal levenslessen waardoor ze haar evenwicht hervindt.

Nanne Tepper
(1962)

Eeuwige jachtvelden (1995)

Over de liefdesrelatie tussen Victor en zijn jongere zus Lisa, tegen het decor van de Groningse veenkoloniën. Omstreden door incest-thema.

Marion Uphoff
(1962)

Gemis (1997)

Een meisje in haar puberteit vindt in haar tocht naar de volwassenheid maar weinig begrip bij anderen.

Jan Wolkers
(1925)

Terug naar Oegstgeest (1965)

De ik-figuur gaat op zoek naar zijn jeugd in Oegstgeest, maar ziet dat alles ten onder is gegaan: de winkel van zijn ouders, het gezag van zijn vader en ook de oudere broer. Goed om veel andere boeken van Wolkers te begrijpen.

De school

voor veel schrijvers is hun schoolleven bron van inspiratie

Rober Anker
(1946)

Hajar en Daan (2004)

Leraar wordt verliefd op een beeldschone Marokkaanse leerlinge; een verboden liefde met veel taboes. Het verhaal speelt zich af op een middelbare school in deze tijd.

F. Bordewijk
(1884-1965)

Bint (1934)

Heeft als ondertitel: 'de roman van een zender'. Over een school waar orde en tucht heerst. Heel aparte, kernachtige stijl van schrijven die blijft.

Boudewijn Büch
(1948-2002)

De hel (1990)

De titel geeft al aan hoe de auteur zich zijn schooltijd herinnert. Een in vele opzichten 'dun' boekje, destijds uitgegeven door de HEMA.

Maarten 't Hart
(1944)

De Zaterdagvliegers (1981)

Verhalenbundel over jeugd en school.

- Hermann Koch
(1953) *Red ons, Maria Montanelli (1989)*
De auteur is bekend van 'Jiskefet'. Persiflage op het Montessori-onderwijs
- Tessa de Loo
(1946) *Het rookoffer (1987)*
In omgekeerde volgorde worden de laatste twaalf maanden beschreven van een verhouding tussen een lerares en een leerling.
- Stijn van de Loo
(1963) *De held Jacob Mulle (2006)*
Een verhaal dat zich afspeelt op het Eindhovense St. Joris-college: een jonge biologieleeraar komt op een school te werken waar een vreemde, broeierige sfeer heerst. En waar hij een prachtige leerlinge krijgt die in een andere wereld lijkt te leven.
- Doeschka Meijsing
(1947) *Robinson (1976)*
Een meisje is eenzaam op de nieuwe school waar ze naartoe is gestuurd, maar haar vader krijgt een relatie met een lerares.
- Ward Ruyslinck
(1929) *Het reservaat (1964)*
Over een leraar in een 'fictieve' maatschappij waarin kunst, liefde en andere moties verboden zijn; zijn overtreding van deze regels heeft bizarre en fatale gevolgen.
- Jan Siebelink
(1938) *Laatste schooldag (1994)*
Siebelink is zelf leraar-Frans geweest en schrijft veel over het schoolleven. In deze verhalenbundel is het vooral kommer en kwel.
- Theo Thijssen
(1879-1943) *De gelukkige klas (1926)*
Liefdevol verslag van een Amsterdamse onderwijzer uit de jaren twintig in de volksbuurt de Jordaan over 'zijn' kinderen.
- Jos Vandeloo
(1925) *De Engelse les (1980)*
Een jongen van 18 krijgt bijles Engels van een veertigjarige vrouw en dit leidt tot een relatie.
- Simon Vestdijk
(1898-1971) *Ivoren wachters (1951)*
Boeiend boek van deze zeer veelzijdige auteur over een hyperbegaafde jongen en zijn tragisch einde in het eindexamenjaar.
- Levi Weemoedt
(1948) *De ziekte van Lodesteyn (1986)*
Tragi-komisch (en autobiografisch!) verhaal over een mislukt leraarschap (klassieke talen) op een middelbare school in de jaren tachtig.
- Joost Zwagerman
(1963) *De buitenvrouw (1994)*
Het verhaal van een (getrouwde) leraar die een relatie krijgt met een (ook getrouwde) collega. Behalve dit is er ook nog sprake van discriminatie.

Eerste liefde

de eerste verliefdheid, de eerste zoen, de eerste vrijpartij, maar ook het eerste Grote Verdriet

Robert Anker

(1946)

Hajar en Daan (2004)

Zie: De school

Kees van Beijnum

(1954)

De oesters van Nam Kee (2000)

Vooral bekend geworden door de verfilming: het verhaal van de 'amour fou', de verslaving aan de liefde en de altijd slechte afloop daarvan.

Remco Campert

(1929)

Een liefde in Parijs (2004)

Lichtvoetig verhaal over een schrijver op leeftijd, die in Parijs wordt aangesproken door een vrouw die zegt hem nog van vroeger te kennen.

Adriaan van Dis

(1946)

Zilver (1988)

Een jongen van dertien komt in de puberteit en weet niet of hij hetero- of homoseksueel is. Zie ook *Dubbelliefde*.

Marnix Gijsen

(1899-1984)

Klaaglied om Agnes (1951)

Eerste grote liefde van de hoofdpersoon sterft aan tuberculose in Zwitserland.

Maarten 't Hart

(1944)

Een vlucht regenwulpen (1978)

Autobiografische roman over een eenzellige jongen die zijn moeder verliest en zijn geliefde kwijtraakt.

A.F.Th. v.d. Heijden

(1952)

Het leven uit een dag (1992)

Een fantasievol sprookje over een wereld waar het leven zich in één dag afspeelt en alles ook maar één keer gebeurt.

Arthur Japin

(1956)

Een schitterend gebrek (2003)

Het boek speelt zich af in de 18e eeuw: Lucia en Giacomo Casanova, de later zo beruchte 'rokkenjager', ontmoeten elkaar op jeugdige leeftijd en worden verliefd. Ze beloven elkaar eeuwige trouw, maar op een dag verdwijnt Lucia plotseling. De ontkenning speelt zich jaren later in Amsterdam af.

Mensje van Keulen

(1946)

De gelukkige (2001)

Een 'ongelukkig' boek over een meisje dat jong trouwt met een man die al snel vreemd gaat en dan zelf, zonder succes, een minnaar neemt.

Anton Koolhaas

(1912-1992)

Vanwege een tere huid (1973)

Een tedere, maar tragische liefdesroman over een jongen en een meisje, maar ook over twee hoedna's (een soort bevers).

Tim Krabbé

(1943)

Vertraging (1994)

Liefde en toeval spelen een grote rol in dit boek over een man, wiens vliegtuig van Sydney naar Amsterdam vertraging heeft en dan besluit zijn jeugdvriendin op te zoeken. Een besluit met fatale gevolgen.

- Vonne van der Meer
(1952) *Een warme rug (1987)*
Over een meisje van 13 dat verliefd wordt op een oudere man en dan tot de ontdekking komt dat deze een relatie met haar moeder heeft.
- Charlotte Mutsaers
(1942) *Rachels rokje (1994)*
Schrijfster en schilderes Charlotte Mutsaers schreef dit wonderbaarlijk boekje over een kalverliefde, vanuit het vertelperspectief van de plooiën van een rokje.
- Cees Nooteboom
(1933) *Philip en de anderen (1955)*
Debuutroman van een van de meest vertaalde Nederlandse schrijvers over een jongen die heel Europa doortrekt op zoek naar een geheimzinnig Chinees meisje.
- R.J. Peskens
(1909-1987) *Mijn tante Coleta (1987)*
Zie: Ouders en kinderen
- Thomas Rosenboom
(1956) *Spitzen (2004)*
Een 45-jarige vrijgezel gaat tangolessen nemen. Met de tango komen ook seks en liefde in zijn nog maagdelijk bestaan, maar hij gaat ermee om zoals van hoofdfiguren uit Rosenbooms boeken verwacht mag worden.
- Ward Ruyslinck
(1929) *Wierook en tranen (1958)*
Aangrijpend verhaal over twee jonge kinderen die op de vlucht zijn in de oorlog en steun zoeken bij elkaar. Vooral geschikt voor 'beginners in de literatuur'.
- F. Springer
(1932) *Tabee, New York (1974)*
De hoofdpersoon laat tot twee keer toe zijn jeugdvriendinnetje achter.
- Theo Thijssen
(1879-1943) *Kees de Jongen (1923)*
Zie: Kinderen
- Marion Uphoff
(1962) *Gemis (1997)*
Zie: Ouders en kinderen
- Simon Vestdijk
(1898-1971) *Terug tot Ina Damman (1934)*
Eerste deel van de 'Anton Wachter-serie': jongen wordt verliefd op meisje in het begin van de middelbare school.
- De koperen tuin (1950)*
Een liefdesverhaal met als thema 'muziek', maar fataal eindigend.

Seksualiteit en erotiek

seksualiteit wordt wel eens dé drijfveer van elk menselijk handelen genoemd, maar is vaker een bron van problemen dan van genot (althans in de literatuur)

- Russell Artus
(1969) *Een zweem van onvolmaaktheid* (2004)
Zie: Familie
- Désanne van Brederode
(1970) *Ave Verum Corpus* (1994)
Debuutroman over geloof en liefde.
- Renate Dorrestein
(1954) *Echt sexy* (2007)
Een 13-jarig meisje gaat op zoek naar haar spoorloos verdwenen vriendinnetje en belandt in een wereld van onverschillige ouders, internet, Big Brother, loverboys en seks.
- Naïma El Bezaz
(1974) *De verstotene* (2006)
De Marokkaanse Mina heeft alles wat haar hartje begeert. Maar dan keert het tij: ze wordt verlaten door haar vriend en moet verhuizen. Ze voelt zich verstoten en zoekt troost bij een verboden liefde, een joodse jongen.
- Jef Geeraerts
(1930) *Gangreen I, Black Venus* (1968)
Eerste deel van de Gangreen-cyclus over de ontdekking van primitieve, natuurlijke erotiek.
- Ronald Giphart
(1965) *Ik ook van jou* (1992)
Debuutverhaal over twee jongens die op vakantie alleen maar denken aan schrijven en aan ...
- Phileine zegt sorry* (1996)
Over de heftige relatie tussen Phileine en haar vriend Max.
- Ik omhels je met duizend armen* (2000)
(Groeps)sex én euthanasie van je moeder: twee ogenschijnlijk moeilijk met elkaar te verbinden elementen.
- Ten liefde!* (2001)
Een verzameling van wetenswaardigheden over alles wat met liefde en seks te maken heeft. Een boek voor de liefhebber dus.
- Gala* (2003)
Een jonge actrice heeft een onstuimige en geheime relatie met haar agent. Als bij hem een ongeneeslijke ziekte wordt geconstateerd, begint de verwarring.
- Kristien Hemmerechts
(1955) *De laatste keer* (2004)
Een rijke weduwe krijgt een relatie met een jonge zwerver die een eind maakt aan haar 'vriescou'.
- A.F.Th. v.d. Heijden
(1952) *Het leven uit een dag* (1988)
Zie: Eerste liefde
- Arthur Japin
(1956) *De droom van de leeuw* (2002)
Italiaanse filmregisseur regisseert zijn liefdesgeschiedenis met en Nederlandse actrice.
- Oek de Jong
(1952) *Hokwerda's kind* (2002)
Meeslepend verhaal vol erotiek over een jonge vrouw en de twee liefdes in haar leven.

-
- D. A. Kooiman
(1946) *Een romance (1973)*
Een op bewondering gebaseerde vriendschap voor een studiegenoot wordt bedorven door een uit de hand gelopen *dejeuner sur l'herbe*, waarbij diens zus en verloofde de tegenspeelsters zijn.
- Tim Krabbé
(1943) *Kathy's dochter (2002)*
De hoofdpersoon krijgt na 37 jaar een relatie met de dochter van zijn vroegere geliefde. Nogal autobiografisch, naar het schijnt.
- Tom Lanoye
(1958) *Kartonnen dozen (1991)*
Autobiografische roman vol ironie en zelfspot over een onbeantwoorde jeugdliefde voor een andere jongen.
- Geerten Meijning
(1950) *Veranderlijk en wisselvallig (1987)*
In dit boek gaat de hoofdpersoon op zoek naar de eeuwige liefde via vijf vriendinnen. Een vervolg op dit boek is: *Altijd de vrouw (1991)*
- Willem Jan Otten
(1951) *De wijde blik (1992)*
De leugen van de fictie brengt kunst voort, maar de leugen van het overspel maakt niet gelukkig.
- Nanne Tepper
(1962) *Eeuwige jachtvelden (1995)*
Zie: Ouders en kinderen. Thema: incest.
- Marion Uphoff
(1962) *Begeerte (1995)*
Verhalen over vooral pubermeisjes die op emotionele manier hun grenzen verkennen.
- Jan Wolkers
(1925) *Turks Fruit (1969)*
Klassiek boek, vooral door de vrijmoedige verfilming ervan die destijds groot opzien baarde. Tragisch aflopend, maar indringend geschreven liefdesverhaal.
- Zomerhitte (2005)*
Een hartstochtelijk liefdesverhaal met criminele achtergronden.
- Joost Zwagerman
(1963) *De buitenvrouw (1994)*
Zie: De school

Het huwelijk

verhalen en romans over (on)gelukkige verbintenissen tussen mensen die hun leven met elkaar willen of moeten delen

Louis Paul Boon
(1912-1979)

Menuet (1955)

Opvallend geconstrueerde roman over een driehoeksverhouding tussen een vereenzaamde man, zijn vrouw en hun jonge dienstmeisje.

Jeroen Brouwers
(1940)

Geheime kamers (2000)

Een mislukte leraar, wiens huwelijk ook niets meer voorstelt, wordt verliefd op de vrouw van een oud-studiegenoot. Dan begint een spel van aantrekken en afstoten.

Marja Brouwers
(1948)

Havinck (1984)

Vrouw van hoofdpersoon pleegt zelfmoord, maar het doet hem weinig.

Marcellus Emants
(1848-1923)

Een nagelaten bekentenis (1894)

'Mijn vrouw is dood en al begraven'. Zo begint dit boek, waarin de hoofdfiguur bekent zijn vrouw vermoord te hebben en vertelt hoe dat gekomen is.

Maarten 't Hart
(1944)

De droomkoningin (1980)

Herinneringen van de hoofdpersoon aan de vrouw(en) in zijn leven en aan de invloed van muziek (Bach) daarop.

Kristien Hemmerechts
(1955)

Zonder grenzen (1991)

Vier leden van een uiteengevallen gezin blijven met elkaar verbonden door wat ze verloren hebben.

Mensje van Keulen
(1946)

Overspel (1982)

Zoals de titel al aangeeft: een roman over trouw en vooral ontrouw, verteld in drie verhaallijnen.

Engelbert (1987)

Een familiedrama over een brute slager en de vrouwen om hem heen.

Anton Koolhaas
(1912-1992)

De geluiden van de eerste dag (1975)

"Over een ezel, een vrouw en een zevenslaper. Een combinatie die weinig voor de hand liggend is, ingrijpend zal blijken en tot twee ongelukken leidt".

Tot waar zal ik je brengen (1976)

Een man gaat het leven van zijn overleden vrouw na en probeert zich in haar te verplaatsen. Hij wordt erg eenzaam.

Kees van Kooten
(1941)

Hedonia (1984)

Liefdesverhaal waarin Kees van Kooten zelf, zijn vrouw Barbara en Woody Allen een rol spelen.

Margriet de Moor
(1941)

Zee-binnen (1999)

Wat drijft twee mensen die beiden een prima huwelijk hebben dan toch tot overspel?

Willem Jan Otten
(1951)

De wijde blik (1992)

Zie: Seksualiteit en erotiek

- Rascha Peper
(1949) *Oesters (1991)*
De tragische liefde tussen een twintigjarige studente en een veel oudere man.
- Renate Rubinstein
(1929-1990) *Niets te verliezen en toch bang (1978)*
Een onthutsend eerlijk verslag over wat er allemaal met je gebeurt tijdens en na een echtscheiding.
- Jan Siebelink
(1938) *De herfst zal schitterend zijn (1980)*
Een verhaal over onvervulde verlangens en de ontoereikendheid van de liefde.
- Joost Zwagerman
(1963) *De buitenvrouw (1994)*
Zie: De school

Liefde en haat

wat begon als liefde kan eindigen als frustratie, haat en zelfs agressie

- Jeroen Brouwers
(1940) *Zomervlucht (1990)*
Een musicus overdenkt tijdens een slapeloze nacht zijn vastgelopen leven.
- Hugo Claus
(1929) *Het jaar van de kreeft (1972)*
Een ogenschijnlijk oppervlakkig verhaal over liefde (en het gebrek daaraan), overspel en de dood.
- Marijke Höweler
(1938) *Van geluk gesproken (1982)*
Diverse mensen in een 'trendy' Amsterdamse wereld zoeken op hun manier naar geluk.
- Anton Koolhaas
(1912-1992) *Een aanzienlijke vertraging (1981)*
Gepensioneerd weduwnaar probeert de 'vloek' te ontgaan van zijn vrouw die hem verweten heeft hun zoon in de oorlog te hebben laten omkomen.
- Margriet de Moor
(1941) *Eerst grijs dan wit dan blauw (1991)*
Een vrouw verdwijnt en keert pas twee jaar later terug zonder te zeggen waar ze geweest is. Haar man kan dit niet verwerken.
- Thomas Rosenboom
(1956) *De nieuwe man (2003)*
Scheepsbouwer in Noord-Groningen heeft een haat-liefdeverhouding met zijn 'meesterknecht' en ziet zijn glorieus gedachte toekomst langzaam in een nachtmerrie veranderen.
- Jan Wolkers
(1925) *Een roos van vlees (1963)*
Twee eenzame mensen worden gekweld door schuldgevoelens.
- Joost Zwagerman
(1963) *Vals licht (1991)*
Een jonge student Nederlands wordt verliefd op een prostituee en gaat bij haar wonen. Maar de buitenwereld is niet buiten te sluiten en de relatie is tot mislukken gedoemd.

Daders en slachtoffers

de grens tussen dader en slachtoffer is niet altijd even helder en dit thema komt in de volgende boeken naar voren

Renate Dorrestein
(1954)

Zonder genade (2001)

Zie: Ouders en kinderen
Het duister dat ons scheidt (2003)

Zie: Ouders en kinderen
Montyn (1982)

D. A. Kooiman
(1946)

Het waargebeurde verhaal van kunstenaar Jan Montyn die in 1944 vrijwillig dienst neemt bij de Duitse marine, zich daarna aanmeldt bij het vreemdelingenlegioen en vecht in Korea, Vietnam, Thailand en Cambodja. Zijn leven is een zwerftocht tussen oorlog en vrede, leven en dood, wanhoop en geluk.

Gran Café Boulevard (2003)

Tomas Lieske
(1943)

Het is net na de oorlog. Alexander Rothweill, een meester-verter, ontmoet de Spaanse Pilar, dochter van omgebrachte anti-Franco-intellectuelen. Bij de eerste kennismaking bestelt Rothweill haar, maar zij heeft hem wel door. Wanneer ze elkaar later weer tegenkomen, bloeit een romance op. Pili is vastbesloten Alexander ooit terug te bestellen.

De Galvano (2004)

Stijn van der Loo
(1963)

Boek dat zich afspeelt rond een galvaniseerfabriek in Eindhoven, waarin de schijnbaar machteloze hoofdpersoon tot onverwachte daden komt.

De aanslag (1982)

Harry Mulisch
(1927)

In vijf episoden wordt verteld hoe Anton Steenwijk tot de ontraadseling komt van een verschrikkelijke gebeurtenis aan het einde van de oorlog.

Pelican Bay (2002)

Nelleke Noordervliet
(1945)

Vrouw probeert een moord uit het verleden op te lossen en wordt aldus ook geconfronteerd met haar eigen afkomst en de gevolgen van de slavernij op de Cariben.

Vriend van verdienste (1985)

Thomas Rosenboom
(1956)

Losgeslagen jongen moet zich verbergen voor de politie, maar zijn 'vrienden' zetten hem gevangen en willen hem ten slotte lozen.

De nieuwe man (2003)

Leon de Winter
(1945)

Zie: Liefde en haat
De ruimte van Sokolov (1992)

Russisch raketdeskundige van joodse afkomst emigreert naar Israël, dreigt daar aan lager wal te raken, maar wordt dankzij een politiek complot schatrijk.

Dieren

boeken waarin dieren, al dan niet als romanfiguren, een grote rol spelen

Louis-Paul Boon
(1912-1979)

Wapenbroeders (1955)

Bewerking van het verhaal van Reynaert de Vos, met toespelingen op de politieke situatie in België.

Gijs IJlander
(1947)

Een fabelachtig uitzicht (1990)

Verhaal verteld vanuit het perspectief van een opgezette eekhoorn.

Anton Koolhaas
(1912-1992)

Een schot in de lucht (1962), Corsetten voor een libel (1970), Mijn vader inspecteerde iedere avond de Nijl (1970), diverse bundels dierenverhalen

In de dierenverhalen van Koolhaas krijgen dieren typisch menselijke eigenschappen; de verhalen zijn zowel tragisch als komisch.

Jan Wolkers
(1925)

De junival (1982)

De ik-figuur in dit boek staat afwisselend stil bij de dood van zijn poes en de dood van zijn moeder.

De ouder wordende mens

'Ouderdom komt met gebreken' en veel schrijvers verwerken dat thema in hun boeken

J. Bernlef
(1937)

Hersenschimmen (1984)

Het verhaal van een langzaam dementerende oude man.

Buiten is het maandag (2003)

De hoofdpersoon heeft door een ongeluk zijn vrouw verloren en in zijn rouwperiode krijgt hij te horen dat zijn zoon spoorloos verdwenen is. Een roman over verlies van herinnering en emotie en het kwijtraken van je geliefde.

Remco Campert
(1929)

Het satijnen hart (2006)

Een oude schilder, die artistiek 'dood' lijkt, komt weer tot leven na de dood van zijn vroegere vriendin.

Louis Couperus
(1863-1923)

Van oude mensen de dingen die voorbijgaan (1906)

Twee oude mensen in Den Haag denken dat zij de enigen zijn die weet hebben van een drama dat zich vroeger in Indië heeft afgespeeld.

Renate Dorrestein
(1954)

Mijn zoon heeft een seksleven en ik lees mijn moeder Roodkapje voor (2006)

Zie: Ouders en kinderen

Inez van Dullemen
(1925)

Vroeger is dood (1976)

'Genadeloos, maar wel met liefde' beschrijft Inez van Dullemen de geestelijke en lichamelijke aftakeling van haar ouders.

- Bert Keizer
(1947)
Yvonne Keuls
(1921)
- Het refrein is Hein (1994)*
Verhalen over leven en sterven in een verpleegtehuis.
- Mevrouw, mijn moeder (1998)*
Een monument voor een bijzondere moeder, geschreven tien jaar na haar dood.
- Tipp Marugg
(1923-2006)
- De morgen loeit weer aan (1988)*
Een oude kluzenaar op de Antillen overdenkt in de nacht zijn leven en verlangt naar de dood.
- Harry Mulisch
(1927)
- De hoogste tijd (1985)*
Oude toneelspeler krijgt nog een rol aangeboden en wordt daarmee geconfronteerd met zijn (oorlogs)verleden.
- Dimitri Verhulst
(1972)
- Mevrouw Verona daalt de heuvel af (2006)*
Twintig jaar nadat haar grote liefde ongeneeslijk ziek werd en zich ophing aan een loofboom achter het huis, daalt Mevrouw Verona nog één keer samen met haar hond de heuvel af om uit sterven te gaan.
- J. Voskuil
(1926)
- De moeder van Nicolien (1999)*
De schrijver van *Het Bureau* vertelt hier over de aftakeling van zijn schoonmoeder.

Cultuurverschillen

boeken waarin de confrontatie met een andere cultuur centraal staat

- Kader Abdolah
(1954)
- De reis van de lege flessen (1997)*
Een vluchteling uit Iran is neergestreken in een Hollandse nieuwbouwuurt en probeert contact te leggen met zijn burens.
- Robert Anker
(1946)
- Hajar en Daan (2004)*
Zie: De school
- Abdelkader Benali
(1975)
- Bruiloft aan zee (1996)*
Een bruiloft in Marokko is aanleiding voor een hilarisch verhaal, waarin de tegenstellingen tussen Marokko en Nederland duidelijk worden.
- De langverwachte (2002)*
Vanuit de baarmoeder vertelt een foetus een kleurrijk verhaal over haar tienerouders en hun ouders, die van Marokko naar Rotterdam kwamen.
- Hafid Bouazza
(1970)
- Par avion (2003)*
Speelt zich voornamelijk af in Marokko, waar een jongen alleen achterblijft met de vrouwen en meisjes omdat de mannen 'par avion' in Nederland zijn. Een typisch Noord-Afrikaans verhaal met veel uitweidingen en verschillende verhaallijnen over drie generaties Marokkanen.

- Marion Bloem
(1952) *Geen gewoon Indisch meisje (1983)*
De hoofdpersoon Sonja/Zon is een halfbloed: geen gewoon Hollands maar ook geen gewoon Indisch meisje. Ze is in beide culturen opgevoed en hoort nergens bij. Het boek beschrijft de identiteitscrisis die daaruit voortvloeit, tot aan schizofrenie toe.
- Adriaan van Dis
(1946) *Een barbaar in China (1987)*
Een zeer persoonlijk reisverslag van Adriaan van Dis dwars door China.
- Naïma El Bezaz
(1974) *De verstotene (2006)*
Zie: Seksualiteit en erotiek
- Willem Elsschot
(1882-1960) *Dwaallicht (1946)*
Een kleine novelle met grootse inhoud. Over een nachtelijke tocht door Antwerpen van een blanke en drie 'zwarten'. Wie denkt er met dit kleine boekje gemakkelijk van af te komen, komt bedrogen uit.
- Louise Fresco
(1952) *De tuin van de sultan van Rome (2005)*
Een Noord-Afrikaanse illegale jongen probeert zich in Rome te ontworstelen aan een uitzichtloos bestaan.
- Hella Haasse
(1918) *Oeroeg (1948)*
Hoe de vriendschap tussen een blanke Nederlandse jongen en zijn Indische vriend uitmondt in vijandschap als Indonesië zich wil losmaken van Nederland.
- J. Slauerhoff
(1898-1936) *Het leven op aarde (1934)*
De tocht naar de zin van het leven, verbeeld in een verhaal over een Ierse marconist die door China trekt.
- Cees Nooteboom
(1933) *Mokusei (1982)*
Liefdesverhaal over een fotograaf die terugkeert naar Japan en naar zijn geliefde.
- Henk van Woerden
(1947) *Moenie kijk nie (1993)*
Een Nederlands migrantengezin in Zuid-Afrika raakt in de jaren '50 en '60 steeds meer in een isolement.

Oorlog – in de oorlog

‘Oorlogsboeken’ vormen geen apart literair genre, maar er zijn wel veel boeken die zich afspelen in de oorlog (met name de Tweede Wereldoorlog)

Louis Paul Boon
(1912-1979)

Mijn kleine oorlog (1947)

Over de tegenstelling tussen de grote heren die altijd profiteren en de kleine man die steeds de dupe is, óók in de oorlog.

Hugo Claus
(1929)

Het verdriet van België (1983)

Zie: Familie

Maurits Dekker
(1896-1962)

De laars op de nek (1946)

Direct na de oorlog verschenen verslag over de gruwelijkheden die met name de Joden hadden moeten ondergaan.

W.F. Hermans
(1921-1995)

De donkere kamer van Damocles (1958)

Méér dan een spannende verzetsroman is dit een boek waarin Hermans te kennen geeft dat de mens nooit greep op de realiteit heeft.

Marga Minco
(1927)

Het bittere kruid (1957)

Een van de meestgelezen boeken over de Tweede Wereldoorlog: een zeer ingetogen en daardoor des te imponerender verhaal over de Jodenvervolging.

Harry Mulisch
(1927)

Siegfried (2001)

Succesvol schrijver ontmoet in Wenen een oud echtpaar dat hem een verbijsterend verhaal vertelt over de zoon die Hitler gehad zou hebben.

J.J. Presser
(1899-1970)

De nacht der Girondijnen (1957)

Een Joodse man in Westerbork, die vrijwillig voor de Duitsers heeft gewerkt en nu op transport wordt gesteld naar Sobibor, overdenkt zijn leven.

Gerard Reve
(1923-2006)

De ondergang van de familie Boslowitz (1950)

Verslag van de jodenvervolging, gezien door de ogen van de jongen Simon.

Jos Vandelloo
(1925)

De vijand (1962)

De verschrikkingen van de oorlog in het Belgisch-Nederlands grensgebied worden beschreven vanuit een vijftienjarige jongen.

Simon Vestdijk
(1898-1971)

Pastorale 1943 (1948)

Roman over stuntelige verzetsactiviteiten in de Tweede Wereldoorlog. Het boek werd verfilmd in 1978.

Theun de Vries
(1907-2005)

Het meisje met het rode haar (1956)

Meest bekende boek van de nestor van de Nederlandse literatuur: een spannende roman over een meisje dat in het verzet verzeild raakt. Het boek is ook verfilmd.

Jan Wolkers
(1925)

Kort Amerikaans (1962)

Een student aan de kunstacademie tijdens de oorlog is niet in staat met andere mensen contact te leggen.

Annejet van der Zijl
(1962)

Sonny Boy (2004)

Zie: Familie

Oorlog – na de oorlog

de oorlog was dan wel afgelopen in 1945, maar de gevolgen van de oorlog zijn tot op de dag van vandaag inspiratiebron voor vele schrijvers

Kees van Beijnum
(1954)

De ordening (1998)

De ik-verteller gaat het privé-archief van een rijke Gooise dame ordenen, die de weduwe blijkt te zijn van een prominente NSB-leider.

Jeroen Brouwers
(1940)

Bezongen rood (1981)

Zie: Ouders en kinderen

Hugo Claus
(1929)

De geruchten (1996)

Een uit de Kongo gedeserteerde soldaat keert terug in zijn besloten dorpsgemeenschap en wordt ervan beschuldigd een ziekte te verspreiden.

Adriaan van Dis
(1946)

Indische duinen (1994)

Zie: Op zoek naar je ouders

Jessica Durlacher
(1961)

De dochter (2000)

Zie: Op zoek naar je ouders

Carl Friedman
(1952)

Tralievader (1991)

Een confrontatie met de trauma's van de jodenvervolging in een gesprek van de vertelster met haar vader. Zie ook haar tweede boek: *Twee koffers vol* (Thema: Jodendom).

Maarten 't Hart
(1944)

Het woeden der gehele wereld (1993)

Detectiveverhaal met een voorgeschiedenis die teruggaat tot een mislukte vlucht in de Tweede Wereldoorlog.

De nakomer (1996)

Oude apotheker wordt ver na de oorlog beschuldigd van verraad.

Lisette Lewin
(1939)

Een hart van prikkeldraad (1992)

Nederlands meisje krijgt in 1941 een verhouding met een oudere Duitse officier.

Tessa de Loo
(1946)

De tweeling (1993)

Nederlandse vrouw vindt haar in de oorlog van haar gescheiden tweelingzus terug, wat een niet gemakkelijke confrontatie oplevert. Het boek is ook verfilmd.

Marga Minco
(1920)

Een leeg huis (1966)

Een vrouw zoekt in erotiek de bevestiging van haar bestaan in de laatste fase van de oorlog en de eerste jaren daarna.

De val (1983)

Een bejaarde vrouw worstelt met haar verleden: haar man en kinderen zijn in de oorlog weggevoerd en zij voelt zich schuldig omdat zij bij toeval gespaard is gebleven.

Nagelaten dagen (1997)

Een joodse vrouw wier familieleden tijdens de oorlog zijn omgekomen, blijft op zoek naar nagelaten zaken die antwoord kunnen geven op open vragen.

- Erwin Mortier
(1965) *Marcel (1999)*
Kleinkind graaft in het verborgen gehouden leven van zijn grootmoeder, van wie de broer aan het Oostfront gesneuveld blijkt te zijn.
- Harry Mulisch
(1927) *Het stenen bruidsbed (1959)*
Amerikaanse tandarts keert teug naar Dresden, dat hij in de oorlog gebombardeerd heeft en wordt daar met zichzelf geconfronteerd.
- De zaak 40/61 (1962)*
Verslag over het proces tegen de oorlogsmisdadiger Alfred Eichmann.
- De aanslag (1982)*
Zie: Daders en slachtoffers
- Koos van Zomeren
(1946) *Otto's oorlog (1983)*
Over de psychologische gevolgen van het bombardement op Rotterdam.

Het kind in de oorlog

boeken over hoe kinderen de oorlog, al dan niet bewust, meemaken

- Jeroen Brouwers
(1940) *Bezongen rood (1981)*
Zie: Ouders en kinderen
- Margaretha Ferguson
(1920-1992) *Mammie, ik ga dood*
Dagboek over de tijd in een Japans interneringskamp op Java (1942-1945).
- Jona Oberski
(1938) *Kinderjaren (1978)*
Een joods jongetje wordt met zijn ouders opgepakt en op transport gesteld naar Westerbork. Na de bevrijding keert hij als wees terug in Amsterdam.
- Ward Ruyslinck
(1929) *Wierook en tranen (1958)*
Zie: Eerste liefde
- Mischa de Vreede
(1936) *Kind in kamp (1989)*
Herinneringen van een kind in een concentratiekamp.
- Sytse v.d. Zee
(1939) *Potgieterlaan 7*
Autobiografisch verhaal over hoe het is kind te zijn van ouders die 'fout' waren in de oorlog.

Het jodendom

voornamelijk Joodse schrijvers in deze categorie over de eeuwige 'diaspora' en de onuitwisbare gevolgen van de oorlog

Gerhard Durlacher
(1928-1996)

Strepen aan de hemel (1985)

Persoonlijke herinneringen aan Auschwitz in een historisch kader.

Drenkeling (1987)

Durlacher beschrijft zijn jeugd in Baden-Baden tijdens de opkomst van het nazisme.

Jessica Durlacher
(1961)

Het geweten (1997)

Over het traumatische verleden van joden in de Tweede Wereldoorlog.

De dochter (2000)

Zie: Op zoek naar je ouders

Carl Friedman
(1952)

Twee koffers vol (1993)

Zoektocht van hoofdpersoon Chaja naar haar 'roots', weerspiegeld in de pogingen van haar vader twee koffers terug te vinden die hij begroef voordat hij naar een concentratiekamp werd afgevoerd. Verfilmd als *Left luggage*.

Arnon Grunberg
(1971)

De joodse Messias (2004)

Het absurdistische levensverhaal van de kleinzoon van een SS-er die zich opwerpt als de 'trooster van de joden' en uiteindelijk als premier van Israël een wereldkernoorlog begint.

Etty Hillesum
(1914-1943)

Het denkende hart van de barak (1982)

Dagboekantekeningen van een joodse vrouw die in Auschwitz werd vermoord.

Marga Minco
(1920)

Het bittere kruid (1957)

Zie: Oorlog – in de oorlog

Marcel Möring
(1957)

Mendels erfenis (1990)

Over de toenadering van een joodse man die zijn geschiedenis met zich mee torst en een rijke vrouw uit een familie die fout was in de oorlog.

Rogi Wieg
(1962)

De overval (1997)

Een hilarisch verhaal over een bankroof tegen de achtergrond van angsten en dwangmatige gedachten.

Leon de Winter
(1954)

Supertex (1991)

Max, de (joodse) hoofdpersoon uit het boek, heeft het materieel heel goed en lijkt ook in de liefde geslaagd, maar na een bizar ongeluk wordt hij geconfronteerd met de essentie van zijn verleden.

(On)werkelijkheid

achter de werkelijkheid die wij kennen kan een andere realiteit schuilgaan die de fantasie van veel schrijvers (en lezers) prikkelt

Hugo Claus
(1929)

De verwondering (1962)

Moederliefde en vaderhaat worden verweven met sociaal-politieke kritiek op de Vlaamse maatschappij.

Johan Daisne
(1912-1978)

De trein der traagheid (1963)

Een trein op weg naar de dood stopt in het grensgebied van dood en leven. Fantasie en werkelijkheid lopen dooreen. Andere magisch-realistische werken van deze auteur zijn o.a. *De trap van steen en wolken (1942)* en *De man die zijn haar kort liet knippen (1947)*.

Renate Dorrestein
(1954)

Noorderzon (1986)

Vrouw verdwijnt naar een eiland nadat een automobiliste die voor haar, toen ze dronken op de fiets zat, moet uitwijken om het leven is gekomen.

Hella Haasse
(1918)

De wegen der verbeelding (1983)

Journalist probeert meer te weten te komen over een vergeten dichter uit de jaren twintig. Gecompliceerd verhaal over doolhoven zonder uitgang en een lofzang op de verbeelding.

Jacques Hamelink
(1939)

Ranonkel (1969)

Mythische roman over Evarist (= 'veritas' en 'every') en over de gedachte dat het leven slechts een schakel is van dood naar dood. Dezelfde motieven vinden we in de verhalenbundel *Het plantaardig bewind (1964)*.

Gijs IJlander
(1947)

Een fabelachtig uitzicht (1990)

Zie: Dieren

A.F.Th. v.d. Heijden
(1952)

Het leven uit een dag (1988)

In dit verhaal bestaat het hele leven maar uit één dag en duurt ook de liefde maar een oogwenk. Zie ook: Eerste liefde.

Hubert Lampo
(1920-2006)

De komst van Joachim Stiller (1960)

Een nieuwe wereldramp wordt afgewend door de komst van een Christus-figuur (Joachim Stiller), die tegelijkertijd in verschillende historische perioden verschijnt. Een ander magisch-realistische boek van deze schrijver is *Terugkeer naar Atlantis (1953)*.

Harry Mulisch
(1927)

Het mirakel (1955)

Verhalen over mijnheer Tienoppen, met als achtergrond de gedachte dat de mens wordt gedreven door krachten die hij niet kan beheersen en vaak niet eens kent.

Het zwarte licht (1956)

Maurits Akelei viert zijn 46^e verjaardag, maar leeft 23 jaar eerder, toen zijn wereld figuurlijk verging. Dat lijkt nu ook letterlijk te gebeuren.

- Hugo Raes
(1929) *Reizigers in de anti-tijd* (1970)
Een wonderlijke reis van een vierledig gezin, dat de mensheid symboliseert, op weg naar zijn uiteindelijke lotsbestemming. Dit boek is een vervolg op *De lotgevallen* (1968).
- K. Schippers
(1936) *Waar was je nou?* (2005)
Zie: Op zoek naar je ouders
- Annelies Verbeke
(1976) *Reus* (2006)
Zie: Op zoek naar je ouders
- Simon Vestdijk
(1898-1971) *De kelner en de levenden* (1949)
Twaalf flatbewoners worden zomaar gearresteerd en naar een onderaards station gebracht, waar levenden en doden door elkaar lopen.

Verzet tegen de maatschappij

vanaf de middeleeuwen tot nu zijn er steeds individuen en groepen geweest die zich verzetten tegen de normen en waarden van de maatschappij waarin zij leefden

- René Appel
(1945) *Geweten* (1996)
Een groep jongeren probeert na de oorlog de sleur te doorbreken van het nieuwe, burgerlijke bestaan, maar die poging eindigt in een drama.
- J. Bernlef
(1937) *Publiek geheim* (1987)
Het boek speelt zich af in een totalitaire Oost-Europese staat en gaat over censuur en zelfcensuur, over het verzwijgen van feiten en het manipuleren van de geschiedenis
- Louis-Paul Boon
(1912-1979) *De Bende van Jan de Lichte* (1953)
De hoofdpersoon is de leider van een proletarische opstand in de 18^e eeuw die gaandeweg een gewone bandiet wordt.
- Jan Cremer
(1940) *Ik, Jan Cremer* (1964)
Onhandelbare hoofdpersoon ligt steeds overhoop met gezagsdragers en is voortdurend op de vlucht en beleeft dan de wildste avonturen. Een voor de jaren zestig schokkende roman.
- A.F.Th. v.d. Heijden
(1952) *Advocaat van de hanen*
Deel 4 uit de cyclus *De tandeloze tijd*. Ernst Quispel is advocaat van punkers en een van hen overlijdt in een politiecel. Als opgepakte 'kwartaaldrinker' raakt hij toevallig op de hoogte van de waarheid van diens dood.
- Marek van der Jagt
(1971) *Gstaad 95-98* (2002)
Verzet tegen de maatschappij hoeft niet altijd voort te komen uit idealistische motieven. Zie ook: Seksualiteit en erotiek.
- Tessa de Loo
(1946) *Meander* (1986)
Over de opkomst en ondergang van een alternatieve leefgemeenschap.

- Nescio
(1882-1961) *De uitvreter, Dichtertje, Titaantjes (1918)*
Novellen uit het begin van de vorige eeuw over jongeren die zich (nog) niet willen aanpassen aan de maatschappij. Geschreven in een voor die tijd zeer moderne spelling en stijl.
- Cees Nooteboom
(1933) *Rituelen (1980)*
Nootebooms meest geprezen roman over rituelen als de Heilige Mis (katholicisme), de Japanse theeceremonie (boeddhisme) en zelfs rituele zelfmoord die een verbinding met het verleden leggen en daardoor een verzet tegen de eigen tijd uitdrukken.
- Ward Ruyslinck
(1929) *Het reservaat (1964)*
Over een leraar die ten onder gaat in een kapitalistische, dictatoriale staat. 'Anti-utopische roman'. Zie ook: De school.
- Leon de Winter
(1954) *De (ver)wording van de jongere Dürer (1978)*
De jonge Dürer komt pas uit de gevangenis en walgt van de gelijkgeschakelde consumptiemaatschappij.
- Joost Zwagerman
(1963) *Gimmick (1989)*
De opkomst en ondergang van een discotheek, het trefpunt van post-moderne jongeren die bezwijken voor cocaïne, drank en seks.

Vrouwenstrijd

een specifieke vorm van verzet tegen de maatschappij is de strijd van vrouwen voor erkenning en gelijkberechtiging

- Andreas Burnier
(1931-2002) *Het jongensuur (1969)*
Een joods meisje in de Tweede Wereldoorlog wil eigenlijk het liefst een jongen zijn.
- Renate Dorrestein
(1954) *Het hemelse gerecht (1991)*
Ange en haar zus drijven een goedlopend restaurant en hebben een relatie met dezelfde man. Wanneer hun man hen wil verlaten, laten Irthe en Ange hem niet gaan. Ze houden hem.
- Ontaarde moeders (1992)*
Het thema van *Ontaarde moeders* is het lot van de vrouw, die bestemd is om moeder te zijn en zich soms ook inbeeldt dat ze dat, desnoods tegen wil en dank, ook graag wil.
- Maarten 't Hart
(1944) *De vrouw bestaat niet (1982)*
Feministen ergeren zich mateloos aan de opvattingen van 't Hart over vrouwenemancipatie en modern feminisme, zoals die o.a. in dit boek tot uiting komen.
- Tessa de Loo
(1946) *De meisjes van de suikerwerkfabriek (1983)*
Debuut-verhalenbundel van De Loo, waarin o.m. beschreven wordt hoe vrouwen wraak nemen op de mannenwereld
- Monica van Paemel
(1945) *Amazone met het blauwe voorhoofd (1971)*
Jonge vrouw, opgevoed in een strenge en godsdienstige Vlaamse omgeving, voelt zich als de in een kooi opgesloten exotische Amazone-papegaai.

- Conny Palmen
(1955) *De wetten* (1991)
Filosofiestudente leert op zoek naar de waarheid zeven mannen kennen die ieder een specifieke vorm van kennis en ervaring symboliseren. Debuutroman.
- Renate Rubinstein
(1929-1990) *Hedendaags feminisme* (1979)
Eigenzinnige opstellen over feminisme in de jaren zeventig.
- Paulien Slot
(1960) *Zuiderkruis* (1999)
Emma begint een zoektocht naar het karakter van haar vriendin Floor, om erachter te komen of de dood van Floor misschien niet toch zelfmoord was.
- Saskia v.d. Valk
(1960) *Het tiende meisje* (2002)
Een jonge wetenschapster zoekt in de chaotische en bedwelmende wereld van India aanknopingspunten om haar bestaan zin te geven en op orde te krijgen.
- Mischa de Vreede
(1936) *Eindelijk mezelf* (1979)
Autobiografisch verhaal over een vrouw die haar leven niet wil opofferen aan een uitzichtloze verhouding met een getrouwde man, maar wel, buiten zijn medeweten, een kind van hem wil.
- Eefje Wijnberg
(1950) *Een meisjesleven* (1981)
Mannelijke schrijver (Geerten Meijning) 'vermomd' als meisje (Eefje Wijnberg).

Psychische gestoordheid

soms is een psychische afwijking alleen maar vermakelijk, maar vaak leidt zij ook tot een desastreuze afloop, voor de betrokkene zelf of ook voor anderen

- A. Alberts
(1911-1995) *De vergaderzaal* (1974)
Een zakenman, die tegen zijn zin de leiding op zich heeft genomen van het familiebedrijf, gaat zich ineens vreemd gedragen.
- Sera Anstadt
(1923) *Al mijn vrienden zijn gek* (1983)
Een moeder beschrijft de onhoudbare toestand waarin zij met haar schizofrene zoon terecht kwam voordat hij in een psychiatrisch ziekenhuis kon worden opgenomen.
- Jan Arends
(1925-1974) *Keefman* (1972)
Over de ervaringen en gevoelens van mensen voor wie het leven een hel geworden is.
- Rusell Artus
(1969) *Ik had een strohoed en een wandelstok* (1974)
Verhalenbundel met dezelfde thema's.
- Bernlef
(1937) *Onpersoonlijkheid* (1999)
Hoe iemand willens en wetens kan aansturen op de zelfmoord van een ander. 'Moreel gezien behoort deze Joris tot de allerslechtste personages in de Nederlandse literatuur'.
- Bernlef
(1937) *Op slot* (2007)
Over de liefde tussen een zwijgzame schilder en zijn even zwijgzame echtgenote, zijn model en muze, die in een psychiatrische inrichting belandde.

- Stefan Brijs
(1969)
De engelenmaker (2005)
Een dokter in een Belgisch dorpje vlakbij het drielandenpunt met Nederland en Duitsland heeft een identieke drieling met een schrikwekkende afwijking.
- Boudewijn Büch
(1948-2002)
Het dolhuis (1987)
Oude, drankzuchtige man blik terug op het verleden, waaronder zijn jaren in Huize Kindervrede, een katholieke psychiatrische inrichting voor kinderen.
- Louis Couperus
(1863-1923)
Eline Vere (1889)
Eerste - en direct zeer succesvolle- roman van Couperus die zich afspeelt in het fin-de-siècle van Den Haag en waarin de hoofdpersoon langzaam maar zeker tot zelfmoord komt.
- Johan Daisne
(1912-1978)
De man die zijn haar kort liet knippen (1947)
Het verhaal van een idyllische jeugdliefde, gevolgd door een realistische beschrijving van een lijkschouwing en fantasieën van de hoofdpersoon die denkt zijn geliefde vermoord te hebben.
- Renate Dorrestein
(1954)
Buitenstaanders (1983)
Bizarre rituelen in een even vreemde gemeenschap, met een dreigend drama aan het slot.
Hart van steen (1988)
Hoe een zwangerschapspsychose tot vreselijke gevolgen kan leiden.
Zolang er leven is (2004)
Een vriendin is dood, een baby verdwijnt en dat leidt tot chaos en onzekerheid bij de achterblijvers.
- Inez van Dullemen
(1925)
De vrouw met de vogelkop (1979)
Twee vriendinnen zijn beiden door hun echtgenoten verlaten: de een redt het niet, de ander wel, maar die beseft ook hoe minimaal het verschil tussen 'mislukken' en 'slagen' is.
- Frederik van Eeden
(1860-1932)
Van de koele meren des doods (1900)
Psychologische roman over het aftakelingsproces van een aan morfine verslaafde vrouw.
- Arnon Grunberg
(1971)
De asielzoeker (2003)
Absurd verhaal over een vertaler van gebruiksaanwijzingen wiens vrouw aan kanker lijdt. Haar laatste wens is met een asielzoeker te mogen trouwen.
- Hella Haasse
(1918)
Huurders en onderhuurders (1971)
In een huurhuis in Amsterdam wonen merkwuurdigde huurders en onderhuurders, eenzaam en met veel waanideeën.
- Jan Hanlo
(1912-1969)
Zonder geluk valt niemand van het dak (1972)
Persoonlijk relaas van de schrijver over zijn ervaringen in een psychiatrische kliniek.
- Riki Holtmaat
(1952)
Het gebroken woord (2000)
Door traumatische ervaringen autistisch geworden meisje wordt gedwongen in een bordeel te werken.
- Gijs IJlander
(1947)
De lichtval (1993)
Een schizofrene vrouw identificeert zich met het beeld dat haar man (volgens haar) van haar heeft en om zichzelf terug te vinden moet ze haar man vermoorden.

- Marek van der Jagt
(1971) *De geschiedenis van mijn kaalheid (2000)*
Zie: Seksualiteit en erotiek
Gstaad 95/98 (2002)
- Gerrit Krol
(1934) *Maurits en de feiten (1986)*
Van moord beschuldigde man wordt wegens gebrek aan bewijs vrijgelaten, maar pleegt dan zelfmoord.
- Jan van Mersbergen
(1971) *Morgen zijn we in Pamplona (2007)*
Een bokser in overspannen toestand wordt door een automobilist opgepakt en gaat met hem mee naar de 'stierenrennen' in Pamplona.
- Nicolien Mizée
(1958) *Toen kwam moeder met een mes (2004)*
Zie: *Ouders en kinderen*
- Harry Mulisch
(1927) *Archibald Strohalm (1951)*
In zichzelf gekeerde hoofdpersoon verliest steeds meer het contact met de werkelijkheid.
- Annelies Verbeke
(1976) *Slaap (2003)*
Maya lijdt aan slapeloosheid en leert in een eenzame nacht een lotgenoot kennen, met ze wie een bizarre relatie krijgt.
- Simon Vestdijk
(1898-1971) *De redding van Fré Bolderhey (1948)*
Een 16-jarige jongen leeft zich, uit sympathie voor een ongeneeslijk geesteszieke neef, zó in diens situatie in, dat er in zijn verbeelding een identificatie optreedt.
- Christiaan Weijs
(1976) *Art. 285b (2006)*
Jonge pianoleraar met een erotisch dubbelleven wordt beschuldigd van stalking
- Leon de Winter
(1954) *De (ver)wording van de jongere Dürer (1978)*
Zie: Verzet tegen de maatschappij
- Joost Zwagerman
(1963) *Vals licht (1991)*
Zie: Liefde en haat

Ziekte of handicaps

mensen reageren heel verschillend op ziekten/handicaps van zichzelf of van iemand in hun omgeving

- Kader Abdolah
(1954) *Spijkerschrift (2000)*
Doofstom zijn belemmert niet perse elke communicatie.
- J. Bernlef
(1937) *Meeuwen (1975)*
Man lijdt aan keelkanker en belandt in isolement.
- Hersenschimmen (1984)*
Over dementie.
- De onzichtbare jongen (2005)*
Een jongensvriendschap waarbij een van hen krankzinnig wordt doordat hij een fotografisch geheugen heeft en zijn hoofd 'te vol' wordt.

- Stefan Brijs
(1969)
De engelenmaker (2005)
Over autisme. Zie: Psychische gestoordheid
- Hugo Claus
(1929)
Het jaar van de kreeft (1972)
Over kanker.
- Louis Couperus
(1863-1923)
Eline Vere (1889)
De hoofdpersoon gaat ten onder aan haar depressies.
- Renate Dorrestein
(1954)
Heden ik (1993)
Over ME (vermoeidheidsziekte).
Mijn zoon heeft een seksleven en ik lees mijn moeder Roodkapje voor (2006)
Over dementie en overgangsklachten
Zie: Ouders en kinderen
- Jef Geeraerts
(1930)
Dood in Bourgondië (1976)
De reacties van de schrijver als het mis gaat met zijn vrouw na een curettage in een Frans ziekenhuis.
- Marnix Gijsen
(1899-1984)
Klaaglied om Agnes (1951)
Over de prille liefde van een jongen voor een meisje dat sterft aan tuberculose.
- Tom Pauka
(1934)
De meidenziekte (1983)
Over de zogenaamde 'meidenziekte': anorexia nervosa.
- Bas van Putten
(1965)
Liefdesgeschiedenis (2005)
De moeder van de ik-figuur heeft slokdarmkanker en de vader wordt - letterlijk - gek van verdriet.
- Renate Rubinstein
(1929-1990)
Nee heb je (1985)
Over MS (multiple sclerose)
- Adriaan van der Veen
(1916)
In liefdesnaam (1975)
Autobiografisch verhaal over man die zijn vrouw verliest aan kanker en nog tijdens haar ziekte verliefd wordt op een ander.
- Tommy Wierenga
(1967)
Joe Speedboat (2005)
De verteller van het verhaal is na een ongeluk invalide geworden en heeft zijn spraakvermogen verloren. Maar vertellen kan hij nog wel. Hij sluit vriendschap met Joe Speedboat, bommenlegger, vliegtuigbouwer en filosoof en start met diens hulp een merkwaardige carrière.
- Leon de Winter
(1954)
Hoffman's honger (1990)
Joodse ambassadeur is ongelukkig en probeert zijn problemen te verdrijven met eten en drinken.
- Jan Wolkers
(1925)
Turks fruit (1969)
(Ex-)vriendin van hoofdpersoon sterft aan kanker.

- De verdronkene (2005)*
Een jonge moeder verdrinkt tijdens de watersnoodramp van 1953 en haar zus trouwt daarna met haar man, maar verliest daarmee haar eigen leven.
- Marcel Möring
(1957)
Het grote verlangen (1992)
Sam van Dijk weet niets meer van het auto-ongeluk waarbij zijn ouders om het leven kwamen, maar verlangt naar de herinnering.
- Erwin Mortier
(1965)
Cees Nooteboom
(1933)
Alle dagen samen (2004)
Zie: Familie
Allerzielen (1998)
Roman over dood en vergankelijkheid aan de hand van gedachten van een man die zijn vrouw en kind bij een vliegtuigongeluk heeft verloren.
- J. v. Oudshoorn
(1876-1951)
Willem Mertens' levensspiegel (1914)
Eenzame man, erotisch gefrustreerd, lijdt aan hallucinaties, wat een noodlottig einde tot gevolg heeft.
- Rascha Peper
(1949)
Wie scheep gaat (2003)
Een meisje van 15, haar grootvader, een oceanograaf, een duiker: zij hebben allen iets te maken met de verdrinkingsdood van een jonge vrouw voor de kust van Afrika.
- Rosita Steenbeek
(1959)
Schimmenrijk (1999)
Lisa leert langzamerhand de dood te accepteren van haar geliefde Lorenzo, een archeoloog die bij opgravingen in Italië om het leven is gekomen.
- Adriaan van der Veen
(1916)
In liefdesnaam (1975)
Een Nederlandse lector aan een Amerikaanse universiteit verliest zijn vrouw aan kanker en nog tijdens haar ziekte wordt hij verliefd op een andere, jongere vrouw.
- Jan Wolkers
(1925)
Kort Amerikaans (1962)
In de oorlog ondergedoken student aan de kunstacademie is niet in staat tot wezenlijk contact met andere mensen te komen.

De dood van een ouder of kind

het meest aangrijpend voor elk mens is de dood van een ouder of van een kind

- Oscar van den Boogaard
(1964)
Liefdesdood (1999)
Een meisje van acht jaar verdrinkt, de achterblijvenden in verwarring en rouw achterlatend.
- Boudewijn Büch
(1948-2002)
Renate Dorrestein
(1954)
Inez van Dullemen
(1925)
De kleine blonde dood (1985)
Zie: Op zoek naar je ouders
Zonder genade (2001)
Zie: Ouders en kinderen
Vroeger is dood (1976)
Verhaal over de aftakeling van de beide ouders die elk in een verschillend tehuis komen te overlijden.

- Anna Enquist
(1945) *De thuiskomst* (2005)
Een roman met als hoofdpersoon de vrouw van de Engelse ontdekkingsreiziger James Cook die niet alleen haar man maar ook haar zes kinderen overleefde.
- Ronald Giphart
(1965) *Ik omhels je met duizend armen* (2000)
Zie: Seksualiteit en erotiek
- Kristien Hemmerechts
(1955) *Donderdagmiddag, half vier* (2002)
Meisje verongelukt en haar nabestaanden moeten verder leven.
- A.F.Th. v.d. Heijden
(1952) *Asbestemming* (1994)
Een requiem voor de overleden vader.
- Judith Koelemeijer
(1967) *Het zwijgen van Maria Zachea* (2002)
Zie: Familie
- Leon de Winter
(1954) *Gods Gym* (2002)
Een spannend verhaal over de dood van een meisje en de rol van het toeval.
- Jan Wolkers
(1925) *De doodshoofdv�inder* (1979)
Hoe een man probeert door middel van seks de dood van zijn vader te verwerken.

Eenzaamheid

elk mens is wel eens eenzaam, maar sommigen zijn het altijd

- Gerbrand Bakker
(1962) *Boven is het stil* (2006)
'Plattelandsroman' over Helmer, die op een boerderij in Noord-Holland zijn oude vader en de dieren verzorgt en zich ver houdt van de wereld, totdat hij bezoek krijgt.
- Anna Blaman
(1905-1960) *Eenzaam avontuur* (1948)
Nauwelijks verholen lesbische roman waarin beschreven wordt hoe de waanzin te wachten staat na het vertrek van de grote geliefde.
- De verliezers* (1960)
Onvoltooid gebleven laatste boek van Blaman over mensen die tekort schieten in het leven.
- Louis Paul Boon
(1912-1979) *Menuet* (1955)
Zie: Het huwelijk
- Eros en de eenzame man* (1980)
Seksueel gefrustreerde man droomt ervan 'het' ooit nog eens te doen, maar dat wordt een desillusie.
- Hans Maarten v.d. Brink
(1956) *Over het water* (1998)
Amsterdam aan het eind van de jaren dertig. Op de Amstel roeien twee jongens die dromen dat er geen eind komt aan de beste zomer van hun leven zolang ze samen blijven.
- Jeroen Brouwers
(1940) *Zomervlucht* (1990)
Eenzame man zit met zichzelf in de knoop, maar weet uiteindelijk de puzzelstukjes van zijn leven te leggen.

- Arnon Grunberg
(1971)
Geheime kamers (2000)
Zie: Het huwelijk
Figuranten (1997)
De drie hoofdpersonen zijn figuranten in een film, maar ook in elkaars leven en hunkeren naar het onbereikbare succes.
- Hella Haasse
(1918)
Cider voor arme mensen (1960)
Vrouw heeft buitenechtelijke relatie, maar tijdens een vakantie in Frankrijk met haar vriend, waarbij ze ook geconfronteerd worden met een moord, wordt de keuze waarvoor ze gesteld is duidelijk.
- Maarten 't Hart
(1944)
Een vlucht regenwulpen (1978)
Eenzame celbioloog is ervan overtuigd dat hij spoedig zal sterven en denkt terug aan zijn jeugd: aan de dood van zijn moeder en aan zijn jeugdliefde.
- W.F. Hermans
(1921-1995)
Nooit meer slapen (1966)
Hermans' meesterwerk over een jonge geoloog die beroemd wil worden en zich aan zijn vader wil ontworstelen door een expeditie naar Noorwegen. Maar daar komt hij zichzelf tegen.
- Mensje van Keulen
(1946)
Bleekers zomer (1972)
Hoofdpersoon verlaat in een opwelling vrouw, kind en kantoor, maar blijkt niet in staat de sleur van het dagelijks bestaan te ontvluchten.
Van lieverlede (1975)
Een stervende moeder en haar dochter zijn gevangen in hun benauwde huis en in de sleur van hun eenzame leven.
- Doeschka Meijsing
(1947)
Robinson (1976)
Zie: De school
De tweede man (2000)
Over de opkomst en ondergang van iemand die door de dood van zijn broer plotseling miljonair wordt en op zoek gaat naar het geheim achter diens dood.
- Ivo Michiels
(1923)
Het afscheid (1957)
Een schildwacht twijfelt tussen blijven of desertie, maar in feite gaat het boek over de universele twijfel op alle terreinen van het leven.
- Erwin Mortier
(1965)
Mijn tweede huid (2000)
Een verhaal over het verlies van de jeugd: de overgang naar de adolescentie en het besef van de homoseksuele hoofdpersoon dat hij een tweede huid nodig heeft om de harmonie van zijn jeugd weer terug te vinden.
- Rascha Peper
(1949)
Een Spaans hondje (1998)
Drie zonen van een architect worden na de dood van hun moeder op zichzelf teruggeworpen. Een van hen onttrekt zich aan zijn omgeving en weet zijn eenzaamheid te overwinnen door zijn eigen verlangens te volgen.
- Gerard Reve
(1923-2006)
De avonden (1947)
In tien hoofdstukken worden de laatste tien dagen van een jaar in het leven van de jonge Frits van Egters beschreven. Hoogtepunt uit de na-oorlogse Nederlandse literatuur.

- Renate Rubinstein
(1929-1990)
Arthur van Schendel
(1874-1946)
- Vier wintervertellingen (1963)*
Oorspronkelijk geschreven in het Engels (*The Acrobat and other stories*) met eenzaamheid en het niet contact kunnen leggen met anderen als centraal thema.
- Niets te verliezen en toch bang (1978)*
Autobiografisch verslag van een echtscheiding.
- Waterman (1933)*
Een historische roman uit de 19^e eeuw, die zich afspeelt in het Hollands rivierenlandschap.
- Een Hollands drama (1935)*
Karakteraanleg en de doem van het calvinisme bepalen het levenslot van Floris Berkenrode en leiden tot een drama.
- Allard Schröder
(1946)
- De hydrograaf (2002)*
Duitse graaf gaat in 1913 per schip naar Zuid-Amerika en probeert daarmee te ontsnappen aan zijn troosteloos leven.
- J. J. Slauerhoff
(1898-1936)
- Het verboden rijk (1932)*
(Semi-)historische roman, gebaseerd op het leven van de Portugese dichter Camões en de Chinees-Portugese haven Macao.
- Het leven op aarde (1934)*
Verhaal van een marconist die betrokken raakt bij een geheimzinnig wapentransport in China.
- Rosita Steenbeek
(1959)
- Ballets Russes (2002)*
Student-Russisch werkt op het kerkhof-eiland van Venetië. Het verhaal speelt zich af tijdens het carnaval, als de geliefde van de hoofdpersoon, een getrouwde vrouw, hem weer verlaten heeft voor haar man.
- Vonne v.d. Meer
(1952)
- Eilandgasten (1999)*
In een vakantiehuisje op Vlieland komen achtereenvolgens zes gasten logeren, met elk hun eigen achtergrond en problemen.

Zelfdoding

soms gaat eenzaamheid zover dat voor degene die zich eenzaam voelt alleen nog zelfdoding rest

Rusell Artus
(1969)

Onpersoonlijkheid (1999)

Hoofdpersoon onderzoekt de zelfmoord van haar zusje, die geheel afhankelijk was geworden van haar ex-vriend, lid van een duistere sekte.

Maarten Asscher
(1957)

Julia en het balkon (1997)

Meisje springt van het Empire State Building en in 21 hoofdstukken geven even zovele personen weer hoe zij haar kenden en wat volgens hen de achtergrond van haar zelfmoord is.

- Louis Couperus
(1863-1923)
- Renate Dorrestein
(1954)
- A.F.Th. v.d. Heijden
(1951)
- Willem Jan Otten
(1951)
- Maria Stahlie
(1955)
- Jan Wolkers
(1925)
- Joost Zwagerman
(1963)
- Eline Vere (1889)*
Zie : Psychische gestoordheid
- Het perpetuum mobile van de liefde (1988)*
Autobiografisch relaas over twee zusters die allebei schrijfster wilden worden, totdat de jongste een einde aan haar leven maakte.
- De sandwich (1986)*
Ondertitel: een requiem. Over de dood van twee jeugdvrienden.
- Ons mankeert niets (1994)*
In deze roman worden drie houdingen ten opzichte van zelfmoord en euthanasie beschreven en wordt ook een duidelijke keus gemaakt.
- Sint-Juttemis (2004)*
Een Franse filmster ligt in coma na een zelfmoordpoging en de hoofdpersoon gaat met haar schoonmoeder en stiefdochter naar Parijs om uit te vinden waarom hij een eind aan zijn leven wilde maken.
- De doodshoofdv�inder (1979)*
Zie: Op zoek naar je ouders
- Zes sterren (2002)*
Tijdschrifteigenaar (en oplichter) pleegt zelfmoord en zijn neef probeert erachter te komen wat hem daartoe dreef.

Misdaad

geen echte detectives in deze categorie, maar boeken waarin degene die een misdaad begaan heeft centraal staat

- A.F.Th (= A.F.Th. van der Heijden) *Het schervengericht (2007)*
(1951) Gebaseerd op de brute moord in 1969 door de bende van Charles Manson op Sharon Tate, de zwangere vrouw van de filmer Romans Polanski.
- René Appel *De echtbreker (2000)*
(1945) Getrouwde dominee wordt verliefd op een (getrouwde) vrouw, met alle dramatische gevolgen vandien.
- Loverboy (2005)*
De man van een misdaadschrijfster bedriegt haar en kan geen keuze maken tot het lot over hem beslist.
- J. Bernlef *Onder ijsbergen (1981)*
(1937) Een rechter wordt vermoord tijdens een reconstructie van een moord op een Eskimo in Groenland.
- Boy (2000)*
Filmster wordt aan het begin van de 20^e eeuw vermoord en de dader lijkt een doofstomme jongen (Boy) te zijn.

- Marja Brouwers
(1948)
Casino (2004)
Over de relatie tussen een briljante topcrimineel en een wat naïeve journalist, tegen de achtergrond van de 'graaicultuur' in de jaren negentig.
- Louis Couperus
(1863-1923)
Renate Dorrestein
(1954)
Van oude mensen de dingen die voorbijgaan (1906)
Zie: De ouder wordende mens
Verborgen gebreken (1996)
Meisje probeert het noodlot te ontlopen dat haar is overkomen en komt in contact met een oudere vrouw. Dan begint de catastrofe pas echt.
Het duister dat ons scheidt (2003)
De moeder van het meisje Loes wordt wegens een onbegrijpelijke moord veroordeeld en pas als zij achttien is, komt ze achter de waarheid. Zie ook: Op zoek naar je ouders.
Een nagelaten bekentenis (1894)
Zie: Het huwelijk
De literaire kring (2007)
Een leesclubje van notabelen wordt geconfronteerd met misdadige handelingen van enkele leden in het verleden.
Vriend dood (1988)
De biecht van een veroordeelde lustmoordenaar vanuit de dodencel aan zijn psychiater.
De kroongetuige (1989)
Getrouwde bioloog Thomas gaat uit met een meisje, dat daarna vermist wordt. Hij is verdachte, maar zijn vrouw gaat op onderzoek uit om zijn onschuld te bewijzen.
Het woeden der gehele wereld (1993)
Spannend boek over een man die een moord wil oplossen, maar eigenlijk probeert zich uit zijn gereformeerde omgeving los te rukken.
De zonnewijzer (2002)
Roos lijkt overleden te zijn aan een zonnesteek, maar haar nichtje Leonie gelooft dat niet en gaat op onderzoek uit.
Lotte Weeda (2004)
Een beeldschone fotografe, een ik-figuur die volledig in haar ban raakt en een dorp dat getroffen wordt door een massapychose: ingrediënten voor liefhebbers van de 'Maarten 't Hart-suspense'.
- Mensje van Keulen
(1946)
De rode strik (1994)
De ik-figuur, een meisje van elf, vermoordt de nieuwe vriend van haar moeder.
- Herman Koch
(1953)
Odessa Star (2003)
Iedereen is in staat tot het kwaad, ook de gewone burger Fred Moorman, die in de ban komt van een crimineel.
- Tim Krabbé
(1943)
De vertraging (1994)
Man gaat, als zijn vliegtuig in Australië vertraging heeft, zijn jeugdvriendin opzoeken, met fatale gevolgen.
- Tomas Lieske
(1943)
Tessa de Loo
(1946)
Gran Café Boulevard (2003)
Zie: Daders en slachtoffers
Isabelle (1989)
Thriller over een filmster die ontvoerd wordt door een enigszins gestoorde kunstenaar die haar als model wil hebben.

- Vonne van der Meer
(1952) *Ik verbind u door (2004)*
De verteller in dit boek is een engel en het verhaal gaat over een mislukte vrijpartij die op één dag een lange reeks van gebeurtenissen in gang zet tot aan de moord op een vrome, oude dame.
- Margriet de Moor
(1941) *Eerst grijs dan wit dan blauw (1991)*
Zie: Liefde en haat
- Connie Palmen
(1955) *Lucifer (2007)*
Een eigen, en inmiddels veel bekritiseerde visie op de dood van de vrouw van componist Peter Schat, die in 1981 op een Grieks eiland de dood vond. Ongeluk of moord? En is dit boek fictie of realiteit?
- Gerard Reve
(1923-2006) *De vierde man (1981)*
Thrillerachtig verhaal over een schrijver die verstrikt dreigt te raken in de netten van een vrouw wier drie vorige minnaars onder geheimzinnige omstandigheden om het leven zijn gekomen.
- Thomas Rosenboom
(1956) *Vriend van verdienste (1985)*
Gebaseerd op een waargebeurde geschiedenis: een jongen probeert bij een vriendenclub te horen door zich 'verdienstelijk' te maken, maar moet dit uiteindelijk met zijn dood bekopen.
- Ward Ruyslinck
(1929) *Wurgtechnieken (1980)*
Ex-folteraar uit Bolivia vlucht naar België, waar hij zijn wurgpraktijken ongestraft voortzet.
- Allard Schröder
(1948) *Favonius (2005)*
Een 'burgerroman' de Favonius die groots en meeslepend wil leven, maar slechts een kleine pion is temidden van grote criminelen.
- Leon de Winter
(1954) *De ruimte van Sokolov (1992)*
Zie: Daders en slachtoffers.
- Jan Wolkers
(1925) *Zomerhitte (2005)*
Zie: Seksualiteit en erotiek

Homoseksualiteit

'coming out' is voor veel mensen die ontdekken dat zij homoseksueel zijn een groot probleem

- Gerbrand Bakker
(1962) *Boven is het stil (2006)*
Zie: Eenzaamheid
- F. Bordewijk
(1884-1965) *Rood paleis (1936)*
Het Rood paleis is een bordeel in Amsterdam dat in dit boek symbool is van de verloren 19^e eeuw. Twee mannelijke tegenpolen spelen in dit boek een hoofdrol.
- Andreas Burnier
(1931-2002) *Het jongensuur (1969)*
Zie: Vrouwenstrijd

- Rudi van Dantzig
(1933) *Voor een verloren soldaat (1986)*
Choreograaf Van Dantzig beschrijft hier de kortstondige seksuele verhouding van een elfjarige jongen in de Tweede Wereldoorlog met een Amerikaanse soldaat.
- Afgrond (1996)*
Persoonlijke mémoires van een van de voorvechters van de acceptatie van homoseksuelen in ons land.
- Adriaan van Dis
(1946) *Dubbelliefde (1999)*
Hoofdpersoon twijfelt of zijn seksuele verlangens naar mannen of naar vrouwen uitgaan.
- Inez van Dullemen
(1925) *De rozendief (1998)*
Oude naaldkunstenaar kijkt terug op zijn leven, waarin zijn pedofiele neigingen altijd op gespannen voet stonden met zijn 'normale' huwelijk.
- Jan Hanlo
(1912-1969) *Go to the mosk (1961)*
Brieven uit Marokko, waarin Hanlo verhaalt over zijn liefde voor de twaalfjarige Mohammed.
- Maarten 't Hart
(1944) *Stenen voor een ransuil (1971)*
De hoofdpersoon, Ammer Stol, probeert zich los te maken van zijn calvinistisch milieu, maar komt nog meer in een isolement door zijn relatie met een homoseksuele muziekleraar.
- Frans Kellendonk
(1951-1990) *Mystiek lichaam (1986)*
Een familiegeschiedenis, waarin Kellendonk allerlei ideeën over (homo)seksualiteit, religie, gezin en individu demonstreert. Veroorzaakte destijds nogal wat ophef door vermeend antisemitisme.
- Tom Lanoye
(1958) *Kartonnen dozen (1991)*
Zie: Seksualiteit en erotiek
- Jaap van Manen *Verliefd (1979)*
Verhaal over de liefde tussen twee mannen.
- Erwin Mortier
(1965) *Mijn tweede huid (2000)*
Zie: Eenzaamheid
- Harry Mulisch
(1927) *Twee vrouwen (1975)*
Laura, een gescheiden vrouw, begint een verhouding met de veel jongere Sylvia, die dan met Laura's ex-man een verhouding begint om een kind te krijgen.
- Gerard Reve
(1923-2006) *Op weg naar het einde (1963)*
'Reisbrieven' over zijn drankzucht, zijn homoseksuele geaardheid en de vrees voor het verliezen van creativiteit.
- Nader tot U (1966)*
Een tweede brievenboek, dat destijds aanleiding gaf tot het bekende 'Ezelsproces' (de ik-persoon heeft gemeenschap met God, die de gedaante van een ezeltje heeft aangenomen).
- Het Boek van Violet en de Dood (1996)*
Het boek dat bedoeld was als de definitieve sleutel tot het hele oeuvre van Reve.
- Kees Verheul
(1940) *Een jongen met vier benen (1982)*
Het thema 'pedofilie' benaderd vanuit het perspectief van een kind.

Guus Vleugel
(1932-1998)

Een valse nicht (1985)

Het verhaal van Luc Lewedorp, liefhebber van Proust en ruige seks die zichzelf beschouwt als een integer mens, maar wiens scherpe tong geregeld diepe wonden veroorzaakt.

Hans Warren
(1921-2001)

Geheim dagboek (vanaf 1981)

Openhartige notities die Warren vanaf 1942 heeft bijgehouden over vele zaken, waaronder zijn homoseksualiteit.

Kunst en kunstenaars

het leven en streven van kunstenaars in relatie met anderen

Bernlef
(1937)

Op slot (2007)

Zie: psychische gestoordheid

Jeroen Brouwers
(1940)

Winterlicht (1984)

Vereenzaamde en miskende schrijver zit vast in het labrynt dat hij zelf geschapen heeft met zijn boeken.

Remco Campert
(1929)

Het satijnen hart (2006)

Zie: De ouder wordende mens

Renate Dorrestein
(1954)

Een sterke man (1994)

Nederlandse beeldhouwster gaat naar een kunstenaarswerkplaats in Ierland, maar vindt daar niet de creativiteit die ze zocht.

Inez van Dullemen
(1925)

Het gevorkte beest (1986)

Een Joodse regisseur moet in de jaren tachtig met Duitse acteurs het gewelddadige *King Lear* van Shakespeare instuderen.

Ronald Giphart
(1965)

Giph (1995)

Giph wil schrijver worden en beschouwt Jeroen Brouwers als zijn grote voorbeeld.

Troost (2005)

Een befaamde chef-kok is verlaten door de liefde van zijn leven en ook zijn reputatie als tweesterrengastronoom ligt aan scherven.

Oek de Jong
(1952)

Cirkel in het gras (1985)

Een Nederlandse vrouw ontmoet in Rome een man op wie ze hartstochtelijk verliefd wordt.

Harry Mulisch
(1927)

Hoogste tijd (1985)

Bejaarde toneelspeler krijgt nog de rol van zijn leven, maar de drang naar applaus betekent voor hem het einde.

Willem Jan Otten
(1951)

Specht en zoon (2004)

Een jonge schilder, in de mode vanwege zijn rake portretten, krijgt een opdracht die anders is dan alle voorgaande: schilder een gestorven jongen. 'Je redt er een leven mee,' zegt de steenrijke vader van de jongen. De schilder weet dat hij zichzelf zal moeten overtreffen. Wie was de jongen? Waarom is hij dood? Waarom komt de vader het schilderij niet afhalen?

F. Springer
(1932)

Sterremeer (1990)

Een mislukte dichter, Felix Sterremeer, en zijn rijke, Amerikaanse vrouw doen onderzoek naar de tragische geschiedenis van een Duits dichtersechtpaar. Boekenweekgeschenk 1990.

Leon de Winter
(1954)

Kaplan (1986)

Joods schrijver komt in een 'writer's block' terecht en moet afrekenen met zijn turbulent verleden.

Jan Wolkers
(1925)

Brandende liefde (1981)

Schilder wordt verliefd op de vrouw van een violist die, als ze zwanger is, voor hem poseert in de kamer waar een oude man ligt te sterven.

Joost Zwagerman
(1963)

Gimmick (1989)

Zie: Verzet tegen de maatschappij

Literatuur en muziek

muziek of muzikanten komen tot leven in woorden

Anna Enquist
(1945)

Het meesterstuk (1994)

Zie: Op zoek naar je ouders
Het geheim (1997)

Een succesvolle pianiste kiest op cruciale momenten altijd voor haar werk. Ze is niet in staat tot een duurzame relatie en dat heeft ook te maken met 'het geheim' van haar geboorte.

W.F. Hermans
(1921-1995)

Filip's sonatine (1980)

De kleine Philip schrijft een sonatine voor zijn stiefvader, een bekende pianist. Die is daar lang door geroerd, totdat hij achter de waarheid komt.

F. B. Hotz
(1922-2000)

Proefspel (1980)

Verhalenbundel, met o.m. verhalen over jazz.

- Margriet de Moor
(1941) *De virtuoos (1993)*
Over de beroemde 18e-eeuwse operazanger en castraat Gasparo Conti en zijn liefdesrelatie met de hertogin Carlotta.
- Kreutzer-sonate (2001)*
Een blinde muziekcriticus vertelt zijn levensverhaal aan een jonge musicoloog. Verbindingen naar de Kreutzer-sonates van Beethoven en van Janacék en naar het verhaal van Tolstoj.
- Simon Vestdijk
(1898-1971) *De koperen tuin (1950)*
Het tragisch verhaal van de liefde van de ik-persoon voor Trix, de dochter van zijn muziekleraar.
- Christiaan Weijts
(1976) *Art. 285b (2006)*
Zie: Psychische gestoordheid

Reizen

boeken waarin het reizen naar en in andere (vaak verre) landen centraal staat

- Fleur Bourgoigne
(1946) *Spoorloos (1985)*
Een jonge vrouw uit Nederland hoort in Zuid-Amerika de verhalen van onderdrukte vrouwen.
- Louis Couperus
(1863-1923) *Antiek toerisme (1911)*
Reisverhalen uit Egypte.
- Oostwaarts (1923)*
Verhalen uit het Verre Oosten.
- Adriaan van Dis
(1946) *Casablanca (1986)*
Verhalenbundel over Noord-Afrika.
- Het beloofde land (1990)*
Verslag van een reis door Zuid-Afrika, met kritische beschrijvingen van zowel de 'Afrikaanders' als de zwarte Afrikanen.
- W.F. Hermans
(1921-1995) *De laatste resten tropisch Nederland (1969)*
Verslag van een bezoek aan Paramaribo en de Antillen.
- Lieve Joris
(1953) *Een kamer in Caïro (1991)*
Impressies van het leven in Egypte van deze Vlaamse schrijfster.
- Dans van de luipaard (2001)*
Over (voormalig) Belgisch Congo, een uiteengevallen land.

- Cees Nooteboom
(1933) Vele boeken, waaronder: *Een nacht in Tunesië (1965)*, *Een ochtend in Bahia (1968)*, *Een avond in Isfahan (1978)*, *De wereld een reiziger (1989)*, *Berlijnse notities (1990)* en *De omweg naar Santiago (1992)*.
Nooteboom is dé reisschrijver bij uitstek in de Nederlandse literatuur.
- Arthur van Schendel
(1874-1946) *Een zwerver verliefd (1904)* en *Een zwerver verdwaald (1907)*
In beide boeken speelt Tamalone de hoofdrol: een zwerver die toch steeds weer gebonden raakt.
- J. J. Slauerhoff
(1998-1936) *Het verboden rijk (1932)*
Zie: Eenzaamheid
- F. Springer
(1932) *Teheran, een zwanenzang*
Boeiend verhaal over de laatste dagen van het régime van de Sjah in Iran (1979) en de omwenteling naar een fundamentalistische staat.
- Carolijn Visser
(1956) *Buigend bamboe (1990)*
Een van de vele reisboeken van Carolijn Visser, die met name over (post)communistische samenlevingen schrijft; in dit geval: China.

Autobiografische romans

in deze literaire werken vormt het eigen leven de basis van inspiratie voor de schrijvers

- Kees van Beijnum
(1954) *Dichter op de Zeedijk (1995)*
Over een jongen die opgroeit in een café aan de Zeedijk in Amsterdam.
- Jeroen Brouwers
(1940) *Bezonken rood (1981)*
Herinneringen aan het verblijf met zijn moeder in een Jappenkamp. Zie ook: Ouders en kinderen.
- Boudewijn Büch
(1948-2002) *De kleine blonde dood (1982)*
Over de dood van een kind, maar ook over de relatie tussen vader en zoon. Zie ook: Op zoek naar je ouders.
- Adriaan van Dis
(1946) *Indische duinen (1994)*
Een jongen uit Indië groeit na de oorlog op in Nederland, met een tirannieke vader. Zie ook: Op zoek naar je ouders.
- Renate Dorrestein
(1954) *Het perpetuum mobile van de liefde (1988)*
Autobiografisch relaas over twee zusters die allebei schrijfster wilden worden, totdat de jongste een einde aan haar leven maakte. Zie ook: Zelfdoding.

- Gerrit Komrij
(1944) *Verwoest Arcadië (1980)*
Interessante (maar erg vroegel!) autobiografie van onze 'dichter des vaderlands'.
- Tom Lanoye
(1958) *Kartonnen dozen (1991)*
Autobiografische roman vol ironie en zelfspot over een onbeantwoorde jeugdliefde voor een andere jongen. Zie ook: Seksualiteit en erotiek en Homoseksualiteit.
- Ischa Meyer
(1943-1995) *Het jongetje dat alles goed zou maken (1996)*
Postuum verschenen autobiografie van deze joodse schrijver/journalist/interviewer/entertainer, met een voorwoord van zijn weduwe, Connie Palmen.
- R. Peskens
(1909-1987) *Twee vorstinnen en een vorst (1975)*
Jeugdherinneringen aan een dominante, socialistische moeder. Zie ook: ouders en kinderen.
- Simon Vestdijk
(1898-1971) *Terug tot Ina Damman (1934)*
Over een jeugdliefde. Zie ook het omvangrijke *Kind tussen vier vrouwen (1972)*. Zie ook: Eerste liefde.
- Jan Wolkers
(1925) *Terug naar Oegstgeest (1965)*
Terugkeer van de schrijver naar zijn gereformeerde jeugd in Oegstgeest. Zie ook: Ouders en kinderen.

Faction

boeken die een mengeling zijn van 'fiction' en 'facts'

- A.F.Th. (= A.F.Th. van der Heijden)
(1951) *Het schervengericht (2007)*
Zie: Misdaad
- Kees van Beijnum
(1954) *Over het IJ (1991)*
Ondertitel: de reconstructie van een moord. Twee jonge daders schieten man dood via een brievenbus.
Het verboden pad (2004)
Een vakantie naar Bretagne met een aantal pubers loopt op een drama uit en verandert op drastische wijze het leven van alle betrokkenen.
- André Brink
(1935) *Een droog wit seizoen (1979)*
Man strijdt tegen het apartheidssysteem en vervreemdt daardoor van zijn blanke landgenoten, maar wordt ook niet geaccepteerd door de zwarte bevolking.
- Hella Haasse
(1918) *Het woud der verwachting (1949)*
Biografie van de 15e-eeuwse dichter en staatsman Charles d'Orléans en verhaal over de familietwisten tussen de hoven van Bourgondië en Orléans.

- De tuinen van Bomarzo (1968)*
Wat is het geheim achter het curieuze park Bomarzo in Umbrië (Italië)? Hella Haasse werkte twaalf jaar aan dit boek dat een poging doet het geheim te ontrafelen.
- Mevrouw Bentinck (1978)*
Verhaal over een 18e-eeuwse gravin die probeert te ontsnappen aan haar saaie echtgenoot. Geschreven op basis van bewaard gebleven brieven.
- Heren van de thee (1992)*
Historische roman, deels op documenten gebaseerd, over een theeplanter in Nederlands Indië en zijn familie aan het einde van de 19^e eeuw.
- Arthur Japin
(1956) *Een schitterend gebrek (2003)*
Zie: Eerste liefde
- D. A. Kooiman
(1946) *Montyn (1982)*
Zie: Daders en slachtoffers
- Connie Palmen
(1955) *Lucifer (2007)*
Zie: Misdaad
- Thomas Rosenboom
(1956) *Een vriend van verdienste (1985)*
Zie: Misdaad
- Sytse v.d Zee
(1939) *Stempeldag (1999)*
Oud-hoofdredacteur van *Het Parool* schrijft boek over Samir, een jonge Algerijn aan wiens leven in 1998 in een asielzoekerscentrum in Nijmegen door een politiekogel abrupt een einde kwam.
- Annejet van der Zijl
(1962) *Sonny Boy (2004)*
Zie: Familie

Historische romans-algemeen

voor wie geïnteresseerd is in boeken die zich in een (ver) verleden afspelen

- A. Alberts
(1911-1995) *Een venster op het Buitenhof (1987)*
Dochter blikt terug op het leven van haar vader, Cornelis Musch, Oranjegezind griffier van de Staten van Holland in de 17^e eeuw, die een vergeefse poging deed stadhouder Willem II tot koning te maken.
- Jan van Aken
(1961) *Valse dageraad (2001)*
Een oude monnik schrijft in een uitgekraabde bijbel zijn spannend levensverhaal over zijn reizen door heel Europa (Middeleeuwen).

- L. P. Boon
(1912-1979) *De bende van Jan de Lichte (1957)*
Zie: Verzet tegen de maatschappij. Vlaanderen, 18^e eeuw.
Pieter Daens (1971)
Ondertitel: hoe in de 19^e eeuw de arbeiders van Aalst vochten tegen armoede en onrecht.
Het Geuzenboek (1979)
Laatste boek van Boon over het 16^e-eeuwse volksverzet tegen de wereldlijke en kerkelijke overheden.
- Anna Enquist
(1945) *De thuiskomst (2005)*
Zie: De dood van een ouder of kind. Engeland, 18^e eeuw.
- Louis Ferron
(1942) *De keisnijder van Fichtenwald (1976)*
Derde deel van een trilogie over Duitsland en de Duitse cultuurgeschiedenis; hier over nazi-Duitsland.
Turkenvespers (1977)
Ontmaskering van zowel het kapitalisme als het communisme in een gefantaseerde geschiedschrijving. Speelt zich af in Wenen, rond 1900.
- Herman Franke
(1949) *De verbeelding (1998)*
Aaneenschakeling van verhalen rondom een rond 1800 geschilderd naaktportret van Lady Hamilton, de geliefde van de Engelse zeeheld Nelson.
- Hella Haasse
(1918) *Het woud der verwachting (1949)*
Zie: Faction. Frankrijk, 15^e eeuw.
De tuinen van Bomarzo (1952)
Zie: Faction. Italië, 16^e eeuw.
De scharlaken stad (1968)
Roman die zich afspeelt in de Renaissance (begin 16^e eeuw) in Italië in de tijd van Macchiavelli en Michelangelo. De hoofdpersoon is een bastaard, die op zoek gaat naar zijn adellijke afkomst.
Mevrouw Bentinck of onverenigbaarheid van karakter (1978)
Zie: Faction. Nederland/Duitsland, 18^e eeuw.
Heren van de thee (1992)
Zie: Faction. Nederlands-Indië, begin 20^e eeuw.
De zwarte met het witte hart (1997)
In het begin van de 19^e eeuw worden twee Ghanese prinsjes door een Hollandse handelsdelegatie naar Nederland gestuurd. Elk van hen probeert op zijn eigen wijze het nieuwe leven te leiden.
Een schitterend gebrek (2003)
- Arthur Japin
(1956) Zie: Eerste liefde
- Tomas Lieske
(1943) *Mijn soevereine liefde (2005)*
De hoofdpersoon is een jonge architect en wiskundige uit Vlaanderen die vertrouwing wordt van Philips II en hem trouw blijft, zelfs nadat de koning hem zijn geliefde heeft afgenomen.

- Nelleke Noordervliet (1945) *Het oog van de engel* (1991)
Bij de inval van de Pruisen in 1787 moet Elisabeth naar Frankrijk vluchten. Vanwege een gezwel aan een oog komt ze in contact met een arts en daardoor ook met de idealen van de Franse revolutie.
- Pelican Bay* (2002)
Deels historische, deels eigentijdse roman over de gevolgen van de slavernij op de Cariben (18^e eeuw).
- Rascha Peper (1949) *Russisch blauw* (1995)
Historicus waant zich de nakomeling van de Russische tsarenfamilie.
- Thomas Rosenboom (1956) *Gewassen vlees* (1994)
Verslag over de drie laatste levensjaren van Willem Augustijn van Donk (18^e eeuw), die baljuw moet worden in Hulst, maar zijn verantwoordelijkheden steeds ontloopt, tot woede van zijn vader.
- Publieke werken* (1999)
Twee verhaallijnen komen bij elkaar in deze roman die zich aan het eind van de 19^e eeuw afspeelt: de bouw van het Victoria-hotel in Amsterdam en het lot van arme turfstekers in Hoogeveen.

Historische romans – klassieke oudheid

literaire romans van Nederlandse schrijvers over de tijd van de Grieken en Romeinen

- Louis Couperus (1863-1923) *De berg van licht* (1905-1906)
Over de decadente keizer Heliogabalus (3^e eeuw na Christus).
- Xerxes* (1919)
Over de lotgevallen van de Perzische koning Xerxes, die streeft naar de almacht over de wereld. 5^e eeuw voor Christus.
- Iskander* (1920)
Over Alexander de Grote. 4^e eeuw voor Christus.
- Simon Vestdijk (1898-1971) *Aktaion onder de sterren* (1941)
Symbolisch drama, gebaseerd op de mythe van Aktaion die de godin Artemis naakt zag baden en veranderd werd in een hert.
- De held van Temesa* (1962)
Roman die zich afspeelt in Griekenland in de 6^e eeuw na Christus.
- De verminkte Apollo* (1952)
De bittere strijd van een verdediger van Apollo tegen de opkomende irrationele en vrouwvriendelijke eredienst rond Dionysos.

De nadagen van Pilatus (1938)

In dit boek staan Pilatus, Maria Magdalena en de wrede keizer Caligula centraal.

Koloniale literatuur

literaire romans en novellen met Indië, de Nederlandse Antillen, Suriname of Afrika als achtergrond

- A. Alberts
(1911-1995) *De eilanden (1952)*
Verhalenbundel met als achtergrond Nederlands-Indië.
Namen noemen (1962)
Over de gemengde samenleving in voormalig Nederlands-Indië.
- Frank Martinus Arion
(1936) *Dubbelspel (1973)*
Het boek lijkt te gaan over vier mannen die domino spelen op Curaçao, maar eigenlijk gaat het om de politieke en sociale misstanden op het eiland.
- Marion Bloem
(1952) *Geen gewoon Indisch meisje (1983)*
Zie: Cultuurverschillen
- Jeroen Brouwers
(1940) *Bezonden rood (1981)*
Zie: Ouders en kinderen
- Louis Couperus
(1863-1923) *De stille kracht (1900)*
Roman over de ondergang van een Nederlandse bestuursambtenaar in Indië, maar ook over de geheimzinnige en noodlottige krachten van het Verre Oosten.
- Cola Debrot
(1902-1981) *Mijn zuster de negerin (1935)*
Laatste telg uit blank koloniaal gezin op Curaçao keert terug naar zijn geboortegrond en ontdekt dat het zwarte meisje, met wie hij altijd speelde zijn (half)zusje is.
- Adriaan van Dis
(1946) *Indische duinen (1994)*
Zie: Op zoek naar je ouders
- Jef Geeraerts
(1930) *Gangreen-cyclus: Black Venus (1968), De goedemoordenaar (1972), Het teken van de hond (1975), Het zevende zegel (1977).*
Autobiografische romancyclus over liefde, seksualiteit en geweld in Afrika.
- Hella Haasse
(1918) *Oeroeg (1948)*
Geschreven als Boekenweekgeschenk. Hoe de vriendschap tussen een blanke Nederlandse jongen en zijn Indische vriend uitmondt in vijandschap als Indonesië zich wil losmaken van Nederland.
Heren van de thee (1992)
Zie: Faction

- Sleutelboek (2002)*
Herinneringen aan Nederlands Indië van voor en na de oorlog komen bij een bejaarde vrouw in Nederland weer naar boven.
- Albert Helman
(1903-1996) *Zuid-zuid-west (1926)*
Prachtig beeld van Suriname, met aan het einde een aanklacht tegen de Nederlanders die het land uit winstbejag in bezit namen.
- De stille plantage (1931)*
Het verhaal over een familie van Franse Hugenoten die via Nederland naar Suriname vlucht en daar, tevergeefs, een plantage sticht op basis van rechtvaardigheid en liefde.
- De laaiende stilte (1952)*
Opnieuw de geschiedenis van *De stille plantage*, maar nu in de vorm van een dagboek van een van de vrouwelijke hoofdfiguren uit dat boek.
- Arthur Japin
(1956) *De zwarte met het witte hart (1997)*
Zie: Historische romans - algemeen. Afrika en Nederland.
- T. Marugg
(1923-2006) *Weekendpelgrimage (1957)*
Een blanke alcoholist in Curaçao gaat nog één keer in een weekend alle kroegen af, voordat hij zijn plan om zelfmoord te plegen wil uitvoeren.
- Multatuli
(1820-1887) *Max Havelaar (1860)*
Het beroemdste verhaal uit de 19e eeuw: de aanklacht - in romanvorm - tegen het kolonialistische optreden van Nederland in Indonesië. Een boek van grote literaire én historische betekenis
- E. du Perron
(1899-1940) *Het land van herkomst (1935)*
Hoofdpersoon schrijft over zijn jeugd in Nederlands-Indië, maar ook over zijn tijd in Parijs in de jaren dertig, waar hij filosofische gesprekken voert met zijn vrienden.
- F. Springer
(1932) *Bandoeng-Bandung (1993)*
Herinneringen aan de kampen in Indië.
- Hans Vervoort
(1939) *Zwarte rijst (1977)*
Twee vrouwen en zes mannen maken het elkaar moeilijk op een klein tropisch eiland.
- Bea Vianen
(1935) *Strafhok (1971)*
De roman speelt voor een groot deel in Moengo waar een groepje van vooral jonge, vooruitstrevend denkende mensen vecht voor een situatie waarin men vrij uit zijn 'strafhokgebied' van racisme, bekrompenheid en politieke verstarring kan treden

Zuid-Afrikaanse romans

over apartheid en onderdrukking in een zeer verwante taal

Breyten Breytenbach

André Brink

J. Coetzee

B. Courtenay

J. Goosen

R. Mallan

M. Mathabane

M. v.d. Vijver

H. v. Woerden

D. Woods

Bekentenissen van een witte terrorist

Een droog wit seizoen, Houd-den-bek

De wereld en wandel van Michael K.; In ongenade

Klein baas

Ons is nie almal so nie

Mijn verradershart

Ze noemden me kaffer

Ik zoek een domme man

Moenie kyk nie

Van de hoed en de rand

Vlamingen

een aparte categorie van de meest gelezen boeken van Vlaamse schrijvers. Kijk in de diverse rubrieken voor een nadere omschrijving

Louis Paul Boon (1912-1979)

Stefan Brijs (1969)

Hugo Claus (1929)

Johan Daisne

(1912-1978)

Willem Elsschot (1882-1960)

Jef Geeraerts (1930)

Marnix Gijsen (1899-1984)

Kristien Hemmerechts (1955)

Hubert Lampo (1920-2006)

Tom Lanoye (1958)

Erwin Mortier (1965)

Anne Provoost (1969)

Ward Ruyslinck (1929)

Annelies Verbeke (1976)

Dimitri Verhulst (1972)

Gerard Walschap (1898-1989)

De Kapellekensbaan, Menuet, Pieter Daens

De engelenmaker

De Metsiers, Omtrent Deedee, Het verdriet van België

De trap van steen en wolken, De man die zijn haar kort liet knippen

Lijmen/Kaas/Het been, Villa des Roses, Dwaallicht

Gangreen-cyclus

Joachim van Babylon, Klaaglied om Agnes

Een zuil van zout, Wit zand, Margot en de engelen, Donderdagmiddag, half vier

Terugkeer naar Atlantis, De komst van Joachim Stiller

Een slagerszoon met een briljetje, Kartonnen dozen

Mijn tweede huid, Sluiterijd, Alle dagen samen

Vallen

Wierook en tranen

Slaap, Reus

De helaasheid der dingen. Mevrouw Verona daalt de heuvel af.

Houtekiet

De 'klassiekers' (t/m 19^e eeuw)

de hoogtepunten uit de Nederlandse letterkundige geschiedenis

(onbekend, 12 ^e eeuw)	<i>Karel ende Elegast</i>
(onbekend, 13 ^e eeuw)	<i>Van den Vos Reynaerde</i>
(onbekend, 13 ^e eeuw)	<i>Beatrijs</i>
(onbekend, ca. 1400)	<i>Abele spelen</i>
(onbekend, 15 ^e eeuw)	<i>Elckerlyc</i>
Desiderius Erasmus	<i>Lof der zotheid</i> (1509)
(onbekend; ca. 1572)	<i>Het Wilhelmus</i>
G.A. Bredero	<i>De Spaansche Brabander</i> (1617)
Betje Wolff en Aagje Deken	<i>Sara Burgerhart</i> (1782)
Nicolaas Beets	<i>Camera obscura</i> (1839)
Multatuli	<i>Max Havelaar</i> (1860)
Lodewijk van Deyssel	<i>Een liefde</i> (1887)
Frederik van Eeden	<i>Van de koele meren des doods</i> (1900)

De 'klassiekers' (vanaf de 20^e eeuw)

de 'canon' van de Nederlandse literatuur (volgens de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde). Met andere woorden: de boeken die iedereen ooit eens zou moeten lezen

Louis Paul Boon
(1912-1979)

De Kapellekensbaan, Menuet

De meest gedreven sociaal bewogen Vlaamse auteur uit de eerste helft van de twintigste eeuw.

F. Bordewijk
(1884-1965)

Bint, Karakter

Typisch Nederlands: kort, helder, geen woord teveel. Maar zeer indrukwekkend en terecht een auteur die niet vergeten zal worden.

Hugo Claus
(1929)

Omtrent Deedee, De Metsiers, Het verdriet van België

De enige Vlaamse schrijver die nog steeds genoemd wordt voor de Nobelprijs. Zeer veelzijdig, zowel in vorm (romans, novellen, gedichten, toneel) als inhoud.

- Louis Couperus
(1863-1923)
Van oude mensen de dingen die voorbijgaan, De stille kracht, Eline Vere
Nederlands meest veelzijdige verteller/romancier/journalist rond de vorige eeuwwisseling, deze 'dandy' van de Nederlandse literatuur.
- Jan Cremer
(1940)
Ik Jan Cremer
Zonder twijfel het meest shockerende boek uit de jaren zestig na de 'brave' vijftiger jaren, maar niet echt van eeuwigheidswaarde.
- Willem Elsschot
(1882-1960)
Lijmen/Kaas/Het been; Het dwaallicht
De Vlaamse schrijver die aan het 'kleine' woord genoeg had om veel uit te drukken. Verwant met Nescio.
- Hella Haasse
(1918)
Oeroeg, Het woud der verwachting, Heren van de thee
De 'Grand Old Lady' van de Nederlandse literatuur: verbazingwekkend erudiet en ze schrijft in een prachtige stijl.
- W.F. Hermans
(1921-1995)
De donkere kamer van Damocles, Nooit meer slapen, Onder professoren
Wordt door velen als de beste Nederlandse schrijver van de 20^e eeuw beschouwd. Boeiend en eigenzinnig.
- Frans Kellendonk
(1951-1990)
Mystiek lichaam
Een soort 'ideeënroman' die destijds veel opzien baarde doordat sommige critici Kellendonk antisemitisme verweten.
- Harry Mulisch
(1927)
De aanslag, Het stenen bruidsbed, De ontdekking van de hemel
Beschouwt zichzelf als Nederlands beste schrijver en deze mening wordt door velen gedeeld. Heeft in ieder geval een zeer veelzijdig en boeiend oeuvre op zijn naam staan.
- Nescio
(1882-1961)
De uitvreter, Dichtertje. Titaantjes
Net als Elsschot was ook Nescio de man die niet veel woorden nodig had om iets uit te leggen. Schreef niet veel, wel goed.
- Gerard Reve
(1923-2006)
De avonden, Op weg naar het einde, Nader tot U
Deze boeken behoren tot de hoogtepunten van de Nederlandse literatuur in de vorige eeuw. Onovertroffen qua stijl en ironie.
- Theo Thijssen
(1879-1943)
Kees de Jongen
Een boek dat juist door zijn eenvoud steeds weer weet te ontroeren en niet voor niets inspiratiebron is gebleken voor vele schrijvers.

Simon Vestdijk
(1898-1971)

Terug tot Ina Damman, Ivoren wachters, De kelner ende levenden

'Hij schreef sneller dan God kon lezen', werd er over hem gezegd en helaas kunnen veel van zijn boeken de toets van de tijd niet doorstaan. Maar hij blijft met deze boeken een geweldig schrijver.

Jan Wolkers
(1925)

Turks Fruit, Kort Amerikaans, Terug naar Oegstgeest

De meest beeldende schrijver uit de 20^e eeuw. Geen grootse gedachtegangen, maar wel prachtige beelden. Terecht een plaats in de canon!

Nieuw op de lijst in 2007-2008

A.F.Th

Het schervengericht (misdaad, fiction)

Jan van Aken

Valse dageraad (historische roman algemeen)

Gerbrand Bakker

Boven is het stil (eenzaamheid, homoseksualiteit)

Bernlef

Op slot (psychische gestoordheid, kunst en kunstenaars)

Désanna van Brederode

Hart in hart (dood)

Renate Dorrestein

Echt sexy (seksualiteit en erotiek)

Naïma El Bezaz

De verstotene (seksualiteit en erotiek; cultuurverschillen)

Marjolein Februari

De literaire kring (misdaad)

Jan van Mersbergen

Morgen zijn we in Pamplona (psychische gestoordheid)

Margriet de Moor

De verdronkene (dood)

Hans Münsterman

De bekoring (ouders en kinderen)

Connie Palmen

Lucifer (misdaad, fiction)

Dimitri Verhulst

De helaasheid der dingen

Mevrouw Verona daalt de heuvel af (ouder wordende mens)

L.H. Wiener

De verering van Quirina T. (ouders en kinderen)

Literatuur en film: verfilmde Nederlandse literatuur (een selectie). Voor wie in het leesverslag een verbinding wil leggen tussen het gelezen boek en de verfilming ervan.

<u>Auteur en titel</u>	<u>Filmtitel</u>	<u>Regisseur</u>
Kees van Beijnum, <i>Oesters van Nam Kee</i>	<i>Oesters van Nam Kee</i>	Pollo de Pimentel
Kees van Beijnum, <i>Dichter op de Zeedijk</i>	<i>Dichter op de Zeedijk</i>	Gerrard Verhage
J. Bernlef, <i>Hersenschimmen</i>	<i>Hersenschimmen</i>	H. Honigmann
Louis Paul Boon, <i>Pieter Daens</i>	<i>Pieter Daens</i>	S. Coninx
Louis Paul Boon, <i>Menuet</i>	<i>Menuet</i>	Fons Rademakers
F. Bordewijk, <i>Karakter</i>	<i>Karakter</i>	Marc v. Diem
Marjan Brouwers, <i>Havinck</i>	<i>Havinck</i>	Frans Weisz
Boudewijn Büch, <i>De kleine blonde dood</i>	<i>De kleine blonde dood</i>	J. v.d. Velde
Hugo Claus, <i>Omtrent Deedee</i>	<i>Het sacrament</i>	Hugo Claus
Hugo Claus, <i>Het jaar van de kreeft</i>	<i>Het jaar van de kreeft</i>	H. Curiel
Hugo Claus, <i>Het verdriet van België</i>	<i>Het verdriet van België</i>	C. Goretta
Louis Couperus, <i>Eline Vere</i>	<i>Eline Vere</i>	Harry Kümel
Louis Couperus, <i>De stille kracht</i>	<i>De stille kracht</i>	Walter v.d. Kamp
Louis Couperus, <i>Van oude mensen ...</i>	<i>Van oude mensen ...</i>	Walter v.d. Kamp
Johan Daisne, <i>Trein der traagheid</i>	<i>Un soir, un train</i>	A. Delvaux
Rudi van Dantzig, <i>Voor een verloren soldaat</i>	<i>Voor een verloren soldaat</i>	Roeland Kerbosch
Inez van Dullemen, <i>Vroeger is dood</i>	<i>Vroeger is dood</i>	Ine Schenckan
Frederik van Eeden, <i>Van de koele meren..</i>	<i>Van de koele meren ...</i>	Nouschka v. Brakel
Willem Elsschot, <i>Lijmen/Het Been</i>	<i>Lijmen/Het Been</i>	R. de Hert
Willem Elsschot, <i>Villa des Roses</i>	<i>Villa des Roses</i>	F. v. Passel
Willem Elsschot, <i>Kaas</i>	<i>Kaas</i>	Olof Seunke
Carl Friedman, <i>Twee koffers vol</i>	<i>Left luggage</i>	Jeroen Krabbé
Marnix Gijsen, <i>Klaaglied om Agnes</i>	<i>Klaaglied om Agnes</i>	Rudolf Keers
Ronald Giphart, <i>Ik ook van jou</i>	<i>Ik ook van jou</i>	Rudy v. Hemert
Ronald Giphart, <i>Phileine zegt sorry</i>	<i>Phileine zegt sorry</i>	R. Westdijk
Hella Haasse, <i>Oeroeg</i>	<i>Oeroeg</i>	H. Hylkema
Hella Haasse, <i>Mevrouw Bentinck</i>	<i>Charlotte Sophie Bentinck</i>	Ben Verbong
Maarten 't Hart, <i>Een vlucht regenwulpen</i>	<i>Een vlucht regenwulpen</i>	A. de Jong
A.F.Th.v.d.Heijden, <i>Advocaat van de hanen</i>	<i>Advocaat van de hanen</i>	G. van Elst
W.F. Hermans, <i>Donkere kamer</i>	<i>Als twee druppels water</i>	Fons Rademakers
Marijke Höweler, <i>Van geluk gesproken</i>	<i>Van geluk gesproken</i>	P. Verhoeff
Hubert Lampo, <i>Komst van Joachim Stiller</i>	<i>Komst van Joachim Stiller</i>	Harry Kümel
Tessa de Loo, <i>De tweeling</i>	<i>De tweeling</i>	B. Sombogaart
Marga Minco, <i>Het bittere kruid</i>	<i>Het bittere kruid</i>	K. van Oostrom
Harry Mulisch, <i>Twee vrouwen</i>	<i>Twee vrouwen</i>	George Sluizer
Harry Mulisch, <i>De aanslag</i>	<i>De aanslag</i>	Fons Rademakers
Harry Mulisch, <i>Hoogste tijd</i>	<i>Hoogste tijd</i>	Frans Weisz
Harry Mulisch, <i>Ontdekking van de hemel</i>	<i>The Discovery of Heaven</i>	Jeroen Krabbé
Multatuli, <i>Max Havelaar</i>	<i>Max Havelaar</i>	Fons Rademakers
Cees Nooteboom, <i>Rituelen</i>	<i>Rituelen</i>	H. Curiel
R.J.Peskens, <i>Twee vorstinnen en een vorst</i>	<i>Twee vorstinnen en een vorst</i>	Otto Jongerius
R.J.Peskens, <i>Mijn tante Coleta</i>	<i>Mijn tante Coleta</i>	Otto Jongerius
Gerard Reve, <i>De avonden</i>	<i>De avonden</i>	R. v.d. Berg
Gerard Reve, <i>Vier wintervertellingen</i>	<i>Stories Gossamer</i>	A. Kothuys
Gerard Reve, <i>De vierde man</i>	<i>De vierde man</i>	Paul Verhoeven
Theo Thijssen, <i>Kees de Jongen</i>	<i>Kees de Jongen</i>	André van Duren
Simon Vestdijk, <i>De koperen tuin</i>	<i>De koperen tuin</i>	B. Löwenstein
Simon Vestdijk, <i>Pastorale 1943</i>	<i>Pastorale 1943</i>	Wim Vestrappen
Leon de Winter, <i>Verwording van de jonge(re) Dürer</i>	<i>idem</i>	J. v.d. Velde
Leon de Winter, <i>Hoffman's honger</i>	<i>Hoffman's honger</i>	Leon de Winter
Jan Wolkers, <i>Kort Amerikaans</i>	<i>Kort Amerikaans</i>	G. Pieters
Jan Wolkers, <i>Een roos van vlees</i>	<i>En ros av kött</i>	J. Lindström
Jan Wolkers, <i>Turks fruit</i>	<i>Turks fruit</i>	Paul Verhoeven
Joost Zwagerman, <i>Vals licht</i>	<i>Vals licht</i>	Theo van Gogh